

1917 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 14 వ తేది బుధవారము No. 265
సంపుటము. 3. స శ నా మ స ం వ త్స ర మా ఘ మా స బహుళ సప్తమి ౭. (నందిక ౨౩గ)

త్వరలో!

వెలువడగలదు!!

పింగళ సంవత్సరాదినందిక

ముద్రితమగుచున్నది.

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును ఘోషజ్వల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

సంవత్సరాది దినమున వెలువడగలదు.

కాగితముల కట్టవనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయవారు	వెల రు 2-0-0
వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:	
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆర్ధసంవత్సర " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక ౩ మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.	

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుశెట్టిపేటి మద్రాసు.

ఉచితము! ఉచితము!!
మానవ గడ్డియారము
 దానిని బాగుచేయుట ఏలాగు?
 144 పుటలుగల వైద్యగ్రంథమున చదువుటవలన మానవ గడ్డియారమును రిపేరుచేయుటకు శేష్యుని వచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖచ్చు లేదు.
 రాజవైద్య నాథాచారిజీ కేశవదే, 198, చినాబజారురోడ్, మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
 ఆరోగ్యమును కాపాడేనుభమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. పోస్టుచార్జి యు మేమే భరించుకొనెదము. వెంటనే వ్రాయును.
 219 వైద్యశాస్త్ర ముఖేశంకర్ గోవిందజీ, ఆతంకన్కిగవా టౌవణాలయం 156, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

బాదాపేడితులకు వరము: ఐనోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

ఆహారభృతి రక్తమువలన జనించుకాడ్యములకు కీరీటువంటి మందు. మధుమేహము, మచ్చలను గంధమాంబున తుండ్లను, ప్రాతసోపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన పోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాగెనంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర మందులకు 4 టౌన్సు బుడ్డిలలో అమృతము.

వ్రాసెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్రపత్రికాకాలవిద్యాప్రవృత్తి.
 ఇది శ్రీయత కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే ప్రచురించినది. వెల రు 1-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

వికభాషానిప్రశంస
 ఇది శాస్త్రాలకు అపూర్వము వికవికము.
 వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి.

గురుసామి శెట్టి కింపెని, మరాపు వర్తకులు.
25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.
లింబిలికము: "ఉమ్మడియాక" మద్రాసు.

ఈపటములో కనుపరచినట్టి అనేక విధములైన గాజులునమ్మక ముగాపవరముబంగారుతోతయారు చేయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకువ్రాసిన గాజులకములున్న అందులకు మజారిల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మావద్ద బంగారు గుల్ల తోడాలు, గెట్టితోడాలు, గెట్టిలిలు ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు డాలట్ల, గడియారపు గోలుములు, కానుల పేర్లు, వేడినగలు అనేక విధములైన వెండిపాత్ర సామానాలు హాజరన యున్నవి. వాణ్యమైన నగలుపూచియివ్వబడును.

ఐరోపాఖండ యుద్ధచరిత్రము

రెండుభాగములు వెల రు. 1. పోస్ట్జిప్రత్యేకం మొదటిభాగ మిదివఱకే తీసినవారికి 2వ భా. 0-8-0.
 ప్రస్తుత ఐరోపాఖండమునందు జర్మన్, ఆస్ట్రియా, తుర్కీ లాకప్రక్కను, (వెంచీ, రష్య, బెల్జిం, ఇటలీ వారు మతీయొక్క ప్రక్కను మూగి యుద్ధముచేయు సంగతి వివరముగా తెలుపబడియున్నది.

రెండవ భాగమునందు బెల్జిం, ఫ్రాన్సు, నెదర్లండు, జరిగిన సాహసకార్యములు జర్మనుల యాక్రమములు, నైస్వలిషయములు, యుద్ధ దీక్షనస్యములు మొదలగు మహోపద్రవిషయములు గలవు. మొదటి రెండు భాగములందు ఛాయాపటములు చూచుట కింతయెందును. ప్రతివారును ఈ రెండు భాగములు చదివి ఆనందించుదురని మా యాశయును.

మొదటి భాగము 0-8-0 రెండవ భాగము 0-12-0 చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెని, (586) పోస్టుబాక్సు నెంబరు 167, మదరాసు.

నగలు మందులను చూచి ఘోషపోకును!
పంచభాషగల చీటిని చూచి కొనును!!

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
 తలనొప్పుల మాన్పును.
 పార్శ్వపు నొప్పుల బార దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
 సువాసనగలిగి యుండును.
 ప్రవిఘ్నంల నుండదనది.

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.
 దీనిని విదేశములలో కూడ కాదుచున్నది.
 అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము.

హారంస్ సర్కిస్.

677

గొప్ప యడవిమృగముల సమాహారము.
కోటపైదానములో ఆట జరుపబడును.

నేటి రాత్రి 9గం.15ని.లకు ఆరంభం

పత్రికలవల్లన, మహాజనులవల్లన మదరాసులో ఆడిన
సర్కిసులలోకల్ల గొప్ప సర్కిసు అని ప్రఖ్యాతి గాంచినది.
తప్పకదూ.

మా వద్ద పనుల చేయు సేనుగులను, సింహములను,
పులులను, ఎలుగుబంటులను, చిరుతలను, నిప్పుకోడి వంటి
పక్షులను, కోతులను, బేబూనులను, కుక్కలను చూడుదు.
అంతటిగా, పోనీగుట్టుములను చూడుదు.

సాధారణము, శనివారము, ఆదివారము సాయంకాలము
ప్రదర్శనములు జరుగును. ఫిబ్రవరినెల 14, 17, 18 తేదీలను
సాయంకాలము 8 గంటలకు తలుపులు తీయుదురు; 4 గంట
లకు ఆట ప్రారంభము.

ఈ సమయములో బాలురకు అర్హతార్జితమగుదును.

టికెట్లు వివరములు.

6 స్టీలు కల పెట్టె	రూ.	20	0	0
ఒక స్టీల్ కల పెట్టె	రూ.	4	0	0
మొదటి కుర్చీలు	రూ.	8	0	0
చెండవ కుర్చీలు	రూ.	2	0	0
ప్రాలు	రూ.	1	0	0
గాలీ	రూ.	0	8	0

పగటియందు 31 వ నెంబరు, ఆర్మీనియను
విధి యందు టికెట్లు అమ్మబడును.

హారంస్ సర్కిస్. C.H. మూన్,
ప్రొవైజర్. బ్యాండ్ మాస్టరు.
R. ఆల్బన్ & W. సైమన్, ఏజన్టులు.

అద్భుత నివారిణి.

124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎల్లెస్ట్రీ టానిక్ పెంట్లు

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున బలహీనము,
ఆహారము శుక్లవర్ణము పోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు,
గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. ఆ సేక
వేలమంది ఇందులకు బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోద్రుల ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

ప రి మ శ్చ ద్ర వ్య ము ల రా జు

ఆట్రో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుగట్టి ఆహార్య
వాసనయును కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగునాటి
యొక్క సంబంధము బాత్తు గా లేదు. చేతిగుడ్డలో గాని నా
య్యాయి మైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నర్తక
వలెను మచ్చగించుట యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించు
వచ్చునో అంత అనుభవించుట. ఇతర వాసనలు యే
కేని యుండినా యీ ఆట్రో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాథా
న్యముగా నిలుచును. ఈదిగ్గమే ఒకబుడ్డికి (వాని సంపుడు
రేల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0. 8.0 } రూ. 0.40
1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12.0 }
1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2. 0.0 } ప్రత్యేకము.
అంగ్లో యుండియో డ్రగ్ అందు సేవికల్ కింపేను.

సెం 155, బామ్బాయ్ నగరం 56, బాంబే.

సామాన్యముగాను సేవాచార్యులకు యీ
40, 25 గాంధీజీ రోడ్, మదరాసు.

మా కలకత్తా జాబు

మహాపురుషుల ఆరాధనము
(మా స్వకీయని లేఖకునియొద్దనుండి)

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 11

ఏదేశమునందు మహాపురుషుల ఆరాధనము విరివిగా జరుగు
చుండునో, యాదేశ మభివృద్ధి మార్గమున బడినదని నిశ్చయము
గల జెప్పవచ్చును. కడచినవారమున వంగదేశమహాపురుషులలో
మువ్వరి నామములు జనుల సంస్కరణమునకు బాత్రము లై
నవి. మహాపురుషుల ఆరాధనము సర్వశ్రేయస్సంపాదకము. ఆరా
ధింపబడిడి మహాపురుషులు మతసంస్కర్త యైనను సంఘ
సంస్కర్త యైనను, రాజ్యాంగనిపుణుడైనను మహాకవియైనను
అతని యారాధన మారాధ్యునికేగాక యారాధకులకుగూడ
భావోన్మత్తిని గలిగించును. మనదేశములోని వివిధసంఘములలో
నెల్ల వంగదేశయులు ముం దంజనేయంగలుగుట కీ మహాపురు
షుల ఆరాధనము ముఖ్యముగా దోడ్పడినదని చెప్పవచ్చును. సా
మాన్యముగా బ్రతివారమున గూడ నిచ్చట నేదో యొక
మహాపురుషుని వర్ణంత్తులను జరుపబడుచునే యుండును.
సామాన్యజనుల వలయమున దాటి యున్నత ప్రతిభను చూపు
ప్రతివంగీయుండును జనుల భక్తిగీర్వానులను బడయును;
వారి గర్వమునకు బాత్రుల డేగును; వారి నిరంతర సంస్కరణ
మును బడిసి యున్నత భావాభివృద్ధికి దోడ్పడును.

కళిపాద జెనర్టీ

కళిపాద జెనర్టీగారి నామ మనేకులకుఁ జెలిసియే
యందనచ్చు ననుకొనెదను. సతీపుత్ర యున్న వంగదేశపు
సంస్కర్తలలో నెల్ల నీయన యగ్రస్థానము నలంకరించుచు
నాడు. 'దేవాలయ' మను బ్రాహ్మ సంస్థాపనమునకు మూల
పురుషులుగను, విరంతు కరణాలయ నిర్మాహకులుగను వీరు
చేసియుండిన దేశసేన ప్రశంసనీయ మైనది. వీరి 78 వ జన్మదిన
మిలేవల జరుపబడినది. నాటిదినమున నిచ్చటి పెద్ద రెల్లరును
వీరికి "బ్రహ్మర్షి" యను బిరుదును నొసంగి గౌరవించిరి,
నర్ రసనివారి ఘోషము

నర్ రసనివారి ఘోష నామము నెలుంగని వారు
తేరని తలఁచెదను. వీరు న్యాయశాస్త్రమున నిరుపమానమైన
కుండితులు. నర్ వి. భావ్యం అయ్యంగారురెడ్డి నింతటి స్వాయ
వాది హిందూదేశమున ఇన్స్టిట్యూట్ చేసి యిచ్చటి వారి యభి
ప్రాయము. వీరు దేశీయ మహాసభాధ్యక్షుల వహించి
యేమిట యందజులను చెలిసిన విషయమే. వీరు విశేష
భవార్జనము చేసియుండుటయే కాక, కష్టపడి చెప్పుటలు
గార్చి సంపాదించిన ద్రవ్యముతో 10 లక్షల రూపాయలు
మా విశ్వవిద్యాలయమునకు దాన మొసంగి ప్రకృతికాస్త్ర
కళాశాలను స్థాపించి తేసిరి. వీరు న్యాయవాదిత్వమును బ్రారం
భించి యేలది సంవత్సరము లగుటచే, తన్వరవాగ్ధము
జ్యాలిలీ మహాత్మ్యము జరుపబడ నున్నది. వంగదేశపుఁ
బ్రతికల్ల రసనివారి ఘోష జీవితమును బ్రశంసించుచు
జ్యాలిలీ మహాత్మ్యమును గురించి యభినందించు చున్నవి.
అంగ్లో యుండియను పత్రికలును వెనుకకుఁ దీయలేదు.

నవీన చంద్ర సేను.

కడచిన యాదివారము సాయంత్రము యూనివర్సిటీ
ఇన్స్టిట్యూటు హాలులో కీర్తిశ్రేణులైన నవీనచంద్ర సేనుస్థి స్మ
రించుటకయి యొక గొప్పసభ సమావేశ మైనది. నవీన చంద్ర
సేను ప్రఖ్యాతి చెందిన మహాకవి. తెలుగు దేశమునందువతనే
వంగదేశమున గూడ గ్రాంథికవాద మనీయు వ్యాసహరిక
భాషవాద మనీయు వాద్యమును గుఱించి రెండువాదములు
గలవు. వ్యాసహరిక భాష వాద్యమును నాయక మణియైన
వాడు రవీంద్రనాథ ఠాకూరు. గ్రాంథికభాష వాద్యమును
నకు నాయకమణి నవీనచంద్ర సేను. ఇప్పుడు వంగ వాద్యము
ను వ్యాసహరిక భాషవాదమే విశేష ప్రాబల్యమును గలి
గియున్నను, జనులకు నవీనచంద్ర సేను ఎడల గల గౌరవము
మాత్రము తగ్గలేదు. ఈయన "కురుక్షేత్రము" "ప్రవాసము"
మొదలైన గొప్ప యితహాసములను రచించి, యందు భగవద్గీ
తా తత్వమైన నిష్కామకర్మ సతిరమణీయముగాఁ బ్రబోధించి
యున్నాడు. కడచిన వారమునాడు జరిగిన అష్టమ సాం
త్సరికోత్సవమునకు బాల్మిపురు చి త్తరంజన దాసుగా రధ్యక్షుల
వహించిరి. వీరు గూడఁ బ్రసిద్ధిచెందిన కవులు. నర్. గురుదా
సు జెనర్టీ, బిక్టర్ శృంగేరిపాలు మున్నగువారు కవిప్రశంస
గావించిరి. అంగ్ల భాష యందు నున్నత విద్యావికారములైన

విద్యాంశుల దేశభాష వాద్యమునుఁ బరిశ్రమచేయుచుం
డుటయు, మహాకవి పూజనమున సర్ గురుదాసు జెనర్టీవంటి
వారు ప్రధానాధ్యక్షత్వము వహించుటయు, వంగవాద్యము
యొక్క మహాత్మ్యము దేశకుఁ దార్కాణములు. తెలుగు
దేశపు స్థితిగతుల నిచ్చటి విషయములతోఁ బోల్చిచూ
సిగచేటు.

హిందూ స్కూలు.

కలకత్తాలోని హిందూ ప్రొవైజర్స్ యొక్క 100 వ
సాంవత్సరికోత్సవముల ప్రేరణముగా జరుపబడినది. గౌరవ
నీయులైన పి. సి. లయనుగా రధ్యక్షుల వహించిరి. కార్మికేతి
ప్రభువుగా రభినందనచాక్రవర్తియోఁ గూడిన సంజీవును
బంజిరి, నూరు సంవత్సరముల క్రిందట, 1817 వ సంవత్సరము
జనవరి 20 వ తేదీని దేవిడ్ పేరు, రాజా రామమోహనరా
యి, నర్ హైడ్ ఈస్టుగాల్ల చేరి యింగ్లీషు విద్యాబోధనము
నిమిత్త మొక పాఠశాలను స్థాపించిరి. అదియే నానాటి కళి
పద్మయ్య యిచ్చటి హిందూ స్కూలుగను, రాజధానీ కళాశా
లగను భరిణమిచ్చినది. ఈ సంవత్సరమున "ఇండియన్ మెన్స్
జురు" పత్రిక యొక యంశమును జ్ఞాపకము చేయుచున్నది.
ఈ పాఠశాల స్థాపించబడినపుడు పూర్వోచారపరాయణు
రెల్లరుఁ జేరి. స్కూలు కమిటీలో రాజారామమోహనరాయి
గా రున్న యెడలఁ దమబాలరను బంపమని బెనరించెడు.
విద్యావ్యాపనము ప్రధానము గాని యెవ్వరు చేయుటయుఁ
ప్రధానము కాదని భావించి రామమోహనుడు తన సంబంధ
మును వదలుకొనెనట. ఆహా! నాయకులలో నగ్రకాములును
కీర్తికాములును నిండియున్న యీ దినములలో! రాయలవారి
యున్న తాదర్శము నిత్యసంస్మరణీయము కదా!

కర్తిసు గొడవ.

మరిచికో చెడ్డకో నల్లరినోళ్లబడ్డ కర్తిసు గారినీరూర్చి
నేటి ప్రేటుమనుష్ర్తిక విచిత్రభరిణిలోఁ బ్రాయుచున్నది.
చూడుడు:

"కర్తిసు గారి యభిప్రాయములకు విలువగాని వ్యాప్తి
గాని లేనేలేదు. వానిని చదివిన యింగ్లీషువారు కొంపమునెరిగి
పోయినట్లుండెడి ఆధోరణియు, ఆత్మప్రముఖత్వమును గూర్చి
రచయితకుఁగల యాశ్చర్యకరమైన యహంభావమును, గాంధీ
నవ్యులొనరుచుండురు. ఇట్టికైన హిందూరాజ్యకలంకము
వై పటాహాసముల మనుష్యులను గుర్తించి యేమియయిన
కెట్టి ప్రాముఖ్య మీయనలేనే తెలిసికొనవలెను"

మంచిదేకాని, కర్తిసు గారిట్లు ప్రోసివేయుబడఁదగిన
జాతీయేనవో, మెన్స్ మేరిస్సుగా గ్లాసయభిప్రాయముల
నెట్లు మన్నించిరో, గవర్న మెంటు హాసులలో నాయనకు
నాతిభ్యమెట్లు ప్రాప్తించెనే? మెన్స్ గారు శాసనసభలో
ఆయనను గుఱించిన స్తోత్రపాఠముల నేల పాడిరో, ఆయన
'ప్రయివేలు' లేఖలు గవర్న మెంటు ముద్రాశాలలో నెట్లు
ముద్రింపబడెనో, "ప్రేటుమను" పత్రిక కనుగొనవల్సి
యందును.

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర
రయిలువే కంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటుడు కాబడినది.)

ప్రకటన. (685)

1890 వ సం॥ 9-వ వంబర్. రెయిల్వే ఆర్డు
26 వ నెంబరు సెక్షన్ యొక్క నిబంధన ప్రకా
రము 1917-వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెల 26-వ
తేది మొదలుకొని ఏలము ముగియు దినమువఱకు
ప్రతిదినము 12 ఘంటల నుండి మిస్టర్ మీర్జాబ్ది
సురాబ్ది కారక వారివలన అనేక విధములయిన
దావా లేని సామానులు బహిరంగముగ సెంట్రల్
స్టేషన్ వద్ద ఏలము వేయబడును.
ఏలమువేయబడు సరకులబాప్తా మనరాన్
అందు సడరక్ మహారాటా రెయిల్వే జనరల్
ట్రాఫిక్ మానేజరు ఆఫీసులో పుచ్చుకొనవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

జె. ఇ. మెండోస్సుగారు:—ఇండియా మేరీక్ సర్వే శాఖ అసిస్టెంట్ సర్వేయరుగా నున్న (88 ఏండ్ల ఈడుగల) మెండోస్సుగారు జనవరి 31 వ తేదీన బాస్రానుండి ప్రవాహ మువలన మునిగిపోయిరి తెలియుచున్నది. వారును వారియు ద్వాగవర్షమును కూడూలలో కొంతకాలము పనిచేసి యుద్ధారం భమునందు బాస్రాకు వెడలిపోయిరి.

చెన్నైపురి ప్రొద్దుద సంఘ సంస్కరణ సమాజము:—ఈ సంఘముతరపున 15వ తేదీనాడు ఆంధ్రము 5.30 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ హాలులో జ. రంగనాథ ముదలి యాగారు “పురుషోత్తము, సంఘ సంస్కరణ విషయమున దాని యుపయోగము” అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసిం చెదరు. డ. గోవింద మన్నారాగ రధ్యక్షత వహించెదరు.

ఒక ప్రమాదము:—ఈ యువయువకులు తంబుపెట్టిపీ థిలో కలవల రామసుబ్బు పెట్టిగారి లక్ష్మీ ఆర్యపాఠశా లకు ప్రక్కను నిర్మింపబడుచున్న నగరపాలన సంఘమువారి భవనమునందు 6 గురు కూతలు ఒక గోడనుగట్టుచు గోడనిగువ నుండగా, నది ఆకస్మికముగా పడినది. 3 గురు మరణించి రెనియు, తక్కినవారికి గొప్పగాయములు తగిలినవనియు, తెలి యుచున్నది. గాయములుకలిగినవారిని ఆసుపత్రికిపంపిరి.

డబ్బోగ విషయములు:—దక్షిణ దివిజను సాల్టు అక్రమిణిగాయందు డిప్టీ కమిషనరుగానున్న ఇ. గ్రహము వి. సి. యన్ గారు ముఖ్య కమిషనరుగారికి కార్యదర్శిగా నియమింపబడినందున, వారి స్థానమునందు కాకినాడలోని అసిస్టెంట్ కమిషనరు బి. డల్లియూ, బి. టి. స్టేమింగ్ గారిని నియమించిరి. స్టేమింగ్ గారి స్థానమునందు ఇక్ స్పెక్టరు సి. యచ్. సాల్టుగారే డిప్టీ కమిషనర్ గా నియమింపబడిరి.

ఒక యువన్యాసము:—21 తేదీ నాడు ఆంధ్ర మారు గంటలకు ఆలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ పండితు లగు యల్. ఎఫ్. రమ్ బ్రాక్ విల్లియమ్సు గారిచే “హిందూదేశ చరి త్రలో భూగోళ సందర్భముల” గూర్చి చెన్నైపురి విశ్వవిద్యాలయ భవనమున ఉపన్యాసము జరిగించుట కేర్పాట్లు చేయ బడుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారి యనుమతియు కోరబడినది. ఉపన్యాసమున కందఱు రావచ్చును. ప్రజేతము టిక్కెట్ల మూల ముగా నుండును. శనివారమువరకు టిక్కెట్ల ముద్దాగును. తర్వాత ప్రిన్సిపలులద్వారా విద్యార్థులు పంపు విజ్ఞాపనము ల్పై విద్యార్థులకు మాత్రము రిజిస్ట్రేషన్ గారు టిక్కెట్లనిచ్చెదరు.

మాంటురోడ్డులో నొక వాత్య:—కడచిన ఆది వార ముదయమున మాంటురోడ్డులోని మోతీమహాలు దొడ్డి యందు లక్ష్మీ యను యువతికి కేబరము పడియుండెను. ప్రిన్సిపలువారి కి సంగతి తెలియగా కమిషనరుగారు తక్షణ ము విచారణ ప్రారంభించిరి. మోతీమహాలు భవనము వేంక ట్లగిరి రాజకుటుంబము వారిది. ఇందలి పరిచారికలలో లక్ష్మీయు సెక్రెటరీగా నున్నది. ఈమె ననేకులు మోహ దృష్టితో చూచుచున్నట్లు ఆనేకపురుషులు ఆమెకుందలి మోహముతో పరస్పరతైరము కల్పించుకొని ఆమెను చంపినట్లుల తోచుచున్నవి. నిన్న జరిగిన విచారణలో సెక్రెటరీ తెలియనివారు ఆమెను హత్యచేసినట్లు పంచాయతీధారు లు నిశ్చయించిరి. ఇంతవరకు మాంటురోడ్డును దొరకలేదు.

నూతన పరపతినిధి:—చెన్నైపురిలోని రాయ పేట యందలి భ్రాతృసంఘమువారు నిరుపేదల యుపయో గార్థము రాయపేటయందొక పరపతినిధి నేర్పాటుచేసిరిని తెలియు చున్నది. అందు నెలకు రూపాయలు 3 వైసలకు మించని వడ్డీతో, కొంత చరాస్త్రీ జామీనుగా గ్రహించి పేద జనుల కప్పుల నిచ్చెదరు. మూడు విధములగు డిపాజిట్లను ఏర్పాటుపడినవి. ఈనిధి యుద్దేశము నిరుపేద జనులకు మాన్యదీలు మున్నగు సాహుకారుల బోరిసుండి రక్షించి అవసర మైనప్పుడు ఋణముల నొసంగి వారి యాస్తులను గాపాడుట చేయ. ఋణదాతలగు సాహుకారులవలన పేదవారికి గలగు నష్టములు మెట్లైలు గలవు. ఈ సంఘమువారిదివలన పర పతి సంఘము నొక దాని నేర్పబడి ప్రజాసేవ చేయుచున్నా రు. ఈ సదుద్యమము సఫల మగునని కోరుచున్నాము.

కీర్తిశేషులైన డాక్టరు టి. నారాయణస్వామి గారు—డాక్టరు టి. నారాయణస్వామిగారు గడచిన ఆది వారమున నెల్లూరులో స్వగృహులైన వ్రాయుట కంఠియు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు చిన్న నాకరిలోనుండి తుదకు జిల్లా వైద్యశాఖాధికారపదవి నొందిరి. వీరు కటకపురిలో వైద్యపరి ష్టుయందు తేరి హిందూదేశములోను దిగువబర్మాలోను ఆనేక ప్రదేశములందు హాస్పిటలసిస్టెంట్లుగా నుండిరి. వీరు మదరాసు వైద్యకళాశాలలో దేహవిభాగ శాస్త్రమున సహాయపండితు లుగా నియమింపబడిన తర్వాత యల్. యం. యస్. పరిశ్రు యందు తేరిరి. తదుపరి చెంగల్పట్టులోను తిరుచివాపల్లిలో నసిస్టెంట్ సర్జనుగానుండి తుదకు జిల్లా వైద్యశాఖాధికారులై 35 వర్షముల సర్వీసు అయిన వెనుక ఉపకార చేతనను నొందిరి. వీరిని ప్రభుత్వమువారు చెన్నైపురి వైద్యకళాశాల యందు సహాయపండితులుగా నియమించిరను విషయమునుండి యే వారి కీర్తి సామర్థ్యములు వ్యక్తము కాగలవు.

హారంప్రస్థ సర్కసు:—మహాకార్యములు సం తతాభ్యాససాధితములు. నిరత పరిశ్రమము అభ్యాసమునకు మూలము. అభ్యాసపరిశ్రమముల సంయోగము దుస్సాధ్యమును సుసాధ్య మొనర్చును. “దుస్సాధ్య”మను పదము బుద్ధిహీ నుల నిఘంటువులందుండునని పూర్వ మొక మహామహాను చెప్పి యుండెను. నిరంతరపరిశ్రమాసాధ్యము లగు కార్యము లుండ జాలవు. అభ్యాసశక్తియు ప్రకృతి వికాససాధకము నిన్న రాత్రి సర్కసు ద్వితీయ ప్రదర్శనమునందు అభ్యాస శక్తి నిరూపణము సువ్యక్త మొనర్పబడినది. సాధారణుగు టుక్క 15 ఆడుగుల ఎత్తుగల పలకలను దాటుటయు, ఒక శ్రీ విశేషవైపుజ్యముతో గుట్టుమువై స్వారిచేసి దానిపై ననేకవిధముల నాడుటయు, ఇంకొక శ్రీ చేతులను కాకుల ను ఆనేక విధముల పీలుకాని రీతుల వంచుటయు, తీగపై నడచుటయు, ట్రైపిజువై బాలురు కసరత్తు ననేక విధముల జేయుటయు, హరిబాంటర్ బారులపై ననేక విధముల కసర త్తు చేయుటయు సభ్యుల కత్యానందము గలిగించినవి. అడవి పెద్దపులులను రెండువైపుల నుంచుకొని నడుచు పింహముపై సెక్రెటు స్వారిచేయుటయు అతనియొద్ద నామృగములు పిల్లల వలె సంచించుటయు అహంకరములగు నున్నవి. ఒక బాలు డును బాలికయు చేసిన అంగసంగీత గానము శ్రోతలకు ఆనం దముగలిగించినది. మొత్తముమీద ప్రదర్శన మతిమనోహరము గానుండెను. ఇంచుమించుగా వేయించుచున్నందున, సర్కు సువారి ప్రదర్శనములు జయప్రదములగు నుండగల వని నమ్మి చున్నాము.

ఎగ్జూరు బాలికాపాఠశాల:—ఈ పాఠశాల యొక్క యెనిమిదవ వార్షికోత్సవము అక్టోబరు 15వ తేదీన జరిగి గా. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు గారి ఆధిపత్యముక్రింద ఆదివారము నాయంత్రము జరిగెను. చాలమంది పురుషులను స్త్రీలు నువిచ్చేసిరి. ప్రార్థనసంగీత కోలాటములతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయెను. అగ్రాసనాధి పతికి ద్రవిడభాషయందు స్వాగతప్రముఖోపగీత వెనుక 1915-16 యొక్క రిపోర్టు చదివి పాఠశాలవృద్ధికి వచ్చుచున్నదని తెలియజేసిరి. శీతములు లేకనే విద్యచెప్పుచున్నందున పాఠశాలకు ధన సాహాయ్యము చేయవలయుననికోరిరి. అగ్రాసనాధిపతి బహుమానము లపంచిపెట్టిన తరువాత డాక్టరు ముత్తలక్ష్మి అమ్మగారు మాణి భావలో “శ్రీ విద్యా” విషయమును గూర్చియు, శ్రీమతి నాగరత్నం అమ్మగారు తమిళభాషలో “బాలిక లయొక్క విప్లవ” విషయమును గూర్చియు ప్రసంగించిరి. అగ్రాసనాధిపతి బహుమానముల నొందిన వారి సభిం దించుచు, పొందజాలనివారిని ప్రోత్సహించుచు తమకీర్తికొలది పాఠశాలకు సాధును చేసెదననియు పాఠశాల ప్రాంతముల నుండువార లందరును పాఠశాలాభివృద్ధికి పాటుపడ వలయునని చెప్పి శ్రీ ప్రోత్సాహము మీద కాని శ్రీ విద్య వృద్ధి సెందదని నుడివీరి. చిన్నపిల్లలకు మాత్రము కాక పెద్దవారికి సహితము విద్యగరపనలెననియు, ఇందుల కుత్తీలేయుపాధ్యాయములుగా నుండవలెననియు, శ్రీ పురుషో తిత్వవిషయమునపాటుపడవలయుననియు, పాఠశాలయందు గాని, యుపాధ్యాయులలో గాని చెడుమానసులున్న వారి నడుగుంట చేసినగాని పెద్దవారిని పాఠశాల కంపరనియు, చెప్పి తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. అగ్రాసనాధిపతికి వం దనము లభించిన వెనుక జాతీయగీతముతో సభ ముగిసెను.

నీటి మునిసిపలు బిల్లు.
నిన్నటి సాయంకాలము కల్లెలుహాలులో గా. టి. రంగాచారిగారు “నూతన నీటి మునిసిపలు బిల్లునందు ఆర్థిక నూతన” లను విషయమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. వారి యుపన్యాసమునం దీక్రింది విషయములు ముఖ్యములు:—
చెన్నైపురి నగరపాలన సంఘమునకు ఇక 10, 15 శంవ త్సరములలోగా 10 లక్షల రూపాయల మూలధనము కూడ వలసిన యగత్యముగలదు. వ్యయములు నానాటికి వృద్ధియగు చున్నవి. ఈసందర్భమున ఈజిల్లుప్రకారము నగరపాలన సం ఘమువారు ఇంటిపన్నును ఆస్తులపన్నును విధించుట కధికార ము గలిగియుండురు ఈపన్నులు ఆస్తులనిలువకు నాలుగవ వంతువేట కుండవచ్చును. ప్రస్తుతము ఆస్తులమీద వేయుటకు పన్ను నూటికి 18½. ఇప్పటికి చెన్నైపురిప్రజలకు ఆస్తులపన్ను ఎక్కువగా వేయబడినది. నగరపాలనసంఘపు రాబడిలో ఆస్తులపై పన్నులవలన 2.3 లక్షలుగనన్నది. ఆస్తులవిలువలో నాలుగవపాలు విధించునెడల సంఘమువారికి సంవత్సరము నకు 7 లక్షల రూపాయల ఆదాయముగలుగును. ఇంతయే ఈ జిల్లుప్రకారము వృత్తిపక్షు త్రోసివేసి, వృత్తిపన్నున, వృ త్తిపన్నులోనగమును విధించుదురు. వృత్తిపన్నువలన ఇప్పుడు 160000 రూపాయలు వచ్చుచున్నవి. ఈవృత్తిపన్నును ప్రభుత్వమువారి యనుమతికడ విధింపవచ్చును. గాని త్రోవపన్నును ప్రభుత్వమువారి యనుమతితో విధింపవలెను. విమ్మట రంగాచారిగారు బిల్లునందు గల ఇతర ముఖ్య విషయములను వివరించిరి.
అధ్యక్షులగు డివాన్ బహదూరు కృష్ణస్వామి రావు గారు స్వల్పపాప్యాసమును గూర్చి విరమించిరి.

మిత్రమండలి విజయమును నిరసించుటయును చైతరు తలెచివారల సత్యమును శంకించుటయును అపుడపుడు కనం బడుచున్నను మొత్తము మీద బంగాళీయునందలి పత్రికలు రాజభక్తిని కలిగియే వాయున్నవి. యుద్ధమునుగురించిన వ్యా సములు నిరాశ్చర్యములు. పత్రికలన్నియు రాజభక్తిని ప్రక టించి అభ్యంతరమును కలిగింప వనియును సమాచారుల మయ్యెదమనియును వ్రాసినవి. బంగాళీ స్వచ్ఛంద సేన-విప్లవా పరాధములు-దేశరక్షక శాసనము మున్నగు విషయములు చర్చిం పబడినవి. పత్రికాశాసనము ననుసరించి 2 కలకత్తెములును 3 పుస్తకములును (చాలభాగము ఉరుడు భాష) నశపరచుకొన బడెను. 3 పత్రికల 3 ముద్రాకారుల యజమానుల యొద్దనుండి ధరావతు కోరబడెను. నాకా సాంగ్రామిక స్మృతులనుచులు జరుపవలసిన ఆవశ్యకత కలుగనేలేదు.

అభినవ భీమసేనుడగు ప్రా. రామమూర్తి నాయడు గారు
త్వరలో రా నున్నారు.

ఈ క్రింద వివరింపబడిన ప్రదేశములలో తమ అత్యున్నత దేహబల ప్రాధీమ్యము ప్రదర్శించెదరు.

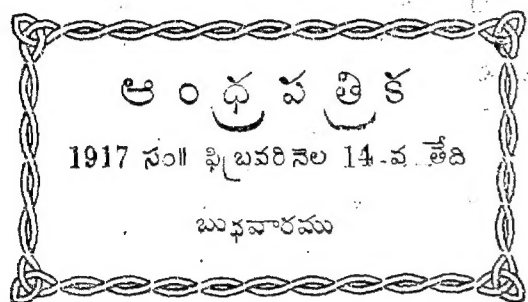
కావలి	కాకినాడ
ఒంగోలు	పితాపురము
తెనాలి	తుని
గుంటూరు	(683) ఎలమంచిలి
బెజవాడ	అనకాపల్లి
ఏలూరు	విశాఖపట్నము
రాజమహేంద్రవరం	విజయనగరము

మదరాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రెయిల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్డు.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు కాబడినది)
1917 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 1వ తేదీ లగాయతు ఒకటిన్నర రైల్లు చార్జీచేసి ఇచ్చుటను, బండ్లకుగాను సగము రైల్లుచేసి మోటారుకారులు, గుర్రములు, పల్లకిలు మున్నగునవి రద్దుచేయ బడును. (684)

విషయానుక్రమణిక.

సూక్ష్మకథానామ	2
స్థానికవాదము	3
ప్రధానవాదము	
స్వరాజ్యము-గ్రామపంచాయతీలు	4
యధ్యక్షి, వార్తలు, వ్యాఖ్యలు	5
విరోధ మహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రవాదము	6-7
భోక్తానందము 7 శబ్దము	8
ఇంగ్లీషుతంత్రవాదము	9-10
జాబులు	11

స్వరాజ్యము గ్రామపంచాయతీలు

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును, ఇంగ్లీషు విద్యయు మన దేశమునకు రాక పూర్వము దేశ మంధకారమును రమై యుండెననియు, స్వపరిపాలనాంకురములను బ్రిటిషు పాలకులే ఈ దేశమందు నాటిరనియు, వారికి పూర్వము ప్రజలు నిరంకుశాధికారభారముచే క్రుంగుచుండి రనియు పాశ్చాత్యవిద్వాంసులును చరిత్రకారులును వ్రాయుటయు, వారి వాక్యములను వేదవాక్యములుగ గ్రహించుటయు మనలో జాలమంది కాచారమయి పోయినది. బ్రాహ్మణైతరులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు పూర్వము విద్యనే చెప్పక వారి నజ్ఞానమున బ్రాహ్మణులుంచిరిని డాక్టరు నాయరుగారి మధ్య చెప్పుటకు సాహసించిరి. నాయరుగారి అజ్ఞాన దుష్టానములతో మనకు ప్రస్తుతము జ్యోక్యము లేకపోయినను, ఇంగ్లీషు విద్యను మాత్రమే క్రోలి, స్వదేశ చారిత్రమును స్వతంత్రాధారములనుండి పరిశోధక, పాశ్చాత్యాధారములనుండి చదువుటవలన కలుగు విపరీతాన్యధాములను సూచించుటకు డాక్టరు నాయరుగారే సాక్షిభూతులని నిస్సందేహముగ జెప్పవచ్చును. సామ్రాజ్యములు సమసినను, చక్రవర్తులంతరించినను, రాజులు మారినను, పరివర్తనములు ప్రాప్తించినను గ్రామ ప్రభుత్వము నిశ్చలముగ గ్రామపంచాయతీదారులచే నిర్వహింపబడుచుండెనని మన దేశచరిత్ర మున్ఘోషించుచున్నది. సర్ థామస్ మన్రోగారినినట్లు గ్రామప్రభుత్వము “ప్రజా సత్తాకము.” మనము స్వరాజ్యము నాకాంక్షించు నీ దినములలో స్వరాజ్య సాధము నెట్లు నిర్మింపవలయునో ముందుగ చెలిసికొనుట పరమకర్తవ్యము. స్వపరిపాలనము గ్రామమును పునాదిగాగలిగి దానితోనే ప్రారంభింపవలయుననియు, దానిపైనితాలూకా, జిల్లాబోర్డులను నిర్మింపవలయుననియు, ఈబోర్డులును, మునిసిపాలిటీలును కలసి రాష్ట్రీయసభ నేర్పాటు చేయవలయుననియు, రాష్ట్రీయసభలు సామ్రాజ్యసభ నెన్నుకొనవలయుననియు చర్చలు జరుగుచున్నవి. గ్రామములో ఇరువదివత్సరములుండిన ప్రతిస్త్రీయును, పురుషుడును భేదములేకుండ పంచాయతీని నెన్నుకొనవలయును. బోర్డులనెన్నుకొను పంచాయతీదారుల సంఖ్య పంచాయతీల నెన్నుకొను గ్రామ ప్రజల సంఖ్యకంటె తక్కువ. రాష్ట్రసభ నెన్నుకొను బోర్డుసభ్యులసంఖ్య పంచాయతీసభ్యులకు

తక్కువగనుండును. ఈవిధముగ కోట్లకొలది ప్రజలచే నెన్నుకొనబడు పంచాయతీలుమొదలు, పయికి పోయినకొలదిని మహాత్కార్యముల పరిష్కరింపవలసిన సామ్రాజ్యసభను బుద్ధిమంతులును, అనుభవజ్ఞులును, విశాలహృదయులునునగు మహాజనులేయెన్నుకొనెదరు. ప్రాశ్చాత్యదేశములం దిప్పుడూ ప్రజాప్రభుత్వమువలన గలుగుచున్న లోభములను ఒక్కొక్క యంతస్తు పయి కెక్కిన కొలదిని ప్రాటరులసంఖ్యను తగ్గించుటచే నివారింపవచ్చునని ప్రొదవరాజ్యాంగనిర్మాత లనుచున్నారు.

స్వరాజ్యసాధమునకు పునాది యగు గ్రామ పరిపాలనము మనపూర్వులచే నెట్లు నిర్వహింపబడెనో తెలిసికొనుట మన ప్రస్తుతోద్దేశము. ఈ గ్రామపంచాయతీదారులలో నన్ని కులముల వారుండెడివారు. 30 మొదలు 70 సం॥ ల వయస్సుగల స్త్రీ పురుషు లందరును నియామకులు. స్త్రీలు సయితము పంచాయతీదారులుగ నెన్నుకొనబడుట అలవాటు. గ్రామము వాడులుగ విభజింపబడుచుండెను. ప్రాటరుల స్త్రీ పురుషు లందరును ప్రస్తుతము మునిసిపాలిటీలలోవలెనే ఎవరినో ఒక్కరినిపంచాయతీదారుగ నెన్నుకొనుచుండువారు. దక్షిణ హిందూస్థానములో దొరకిన శాసనములో 921-వ సం॥ నం దీనియామకము లెట్లు జరుగుచుండెనో వివరింపబడి యున్నది. ఇట్లు గ్రామజన సంఖ్యకు తగిల్లు 10 మొదలు 30 వరకును పంచాయతీదారుల నెన్నుకొనినతరువాత, ప్రకృతపు పురకాలక సంఘములందు వలెనే చిన్న చిన్న కమిటీ లేర్పాటుగచుండెను. ఒక్క కమిటీవారు చెరువులను, ఇంకొకరు తోటలను, మరియొకరు న్యాయవిధిపాలనమును, వేరొకరు గ్రామపతిష్ఠాపనములగు పాకశాలలను, దేవాలయములను, ధర్మశత్రములను సురక్షించుచుండిరి. ఒక్కసంవత్సర మెన్నుకొనబడిన పంచాయతీదారులు మరియూ దేర్ఘవత్సర మెన్నుకొనబడగూడదని శాసించబడినది. ఇట్లు చేయుటవలన ధనాభ్యులును, పలుకుబడిగలువారును నుర్బాగమును చేయుటకు నీలులేకుండెను. సంవత్సరాంతమున తమ తమ పనుల నెట్లు నిర్వహించినదియు గ్రామసభకంతకును ఈ పంచాయతీదారులు జవాబుజెప్పవలయును. ఈ విధముగ ప్రజలు తమ స్వగ్రామమును తమపెద్దల మూలకముగ పరిపాలించుచుండిరి.

గ్రామ పంచాయతీదారులకు పన్నులను విధించు నధికారము గలదు. గ్రామములోని బావులు, చెరువులు, కాలువలు, బాటలు, చావడులు, దేవాలయములు, శత్రుములు విరివరిపాలనముక్రింద నుండును. వీనిని సుస్థితియందుంచుటకయి ప్రతి గ్రామమునకు పన్నులను చెల్లించుటయేగాక శరీరకష్టమునుగూడ తమవలయును. హిమాచలము మొదలు కన్యాకుమారివరకును దేశములో నీవిధముగ గ్రామపరిపాలనము నిరాఘాటముగ పూర్వము జరుగుచుండగ ప్రజలకు స్వపరిపాలనాశక్తి లేదని యన్యాయాచారముజేయుట న్యాయమాయని పూనా సాత్వజ్ఞులసభవారి ప్రైమాసిక ప్రతికలో పట్టవనుగా రుజుగుచున్నారు. పంచములు తప్ప గ్రామపాలకులలో నందరికిని చదువు చెప్పబడుచుండెను. ఉపాధ్యాయులకు గ్రామపంటనుండి ధాన్యమును భేదము క్రింద కొలుచుచుండిరి. విద్యావాస మందరికి నుచితము. కాని నిర్బంధము కాదు. ఈ గ్రామ విద్యావిషయములను గురించి వేరొక సందర్భమున మత్తయిగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు. “ప్రజలకు తగిన యధికారములగు, ఉత్తరవాదములను నొసంగినచో గ్రామ విద్యా సంకల్పములను జయప్రదముగ

కొనసాగింపగలరు. కాని వారికి స్వాతంత్ర్యము గాని, అధికారముగాని, ఉత్తరవాదముగాని నొసంగనిచో ఈ గ్రామప్రతిష్ఠాపనములలో వారి కభినివేశముండదు.” పూర్వము గ్రామోద్యోగస్తులగు కరణము మునసబులును, గ్రామ పోలీసుసిబ్బందియు గ్రామ పంచాయతీదారులక్రింద నొకరులుగనుండిరి గాని యిప్పుడు బ్రిటిషుప్రభుత్వము క్రిందవలె గ్రామయజమానులును, నిరంకుశాధికారులునుగారు. ఏశాసనము దయినను గ్రామపెద్దల యొక్కయు గ్రామ పంచాయతీదారుల యొక్కయు మాట లుండునే గాని గ్రామోద్యోగస్తులమాట తలపెట్టనే తలపెట్టబడదు. గ్రామ పంచాయతీదారుల సేవకులయిన వీరిని పేర్కొనుటయే యనవసరము. గ్రామకరణము గాని, మునసబు గాని పూర్వము మన గ్రామములలో నాయకులుగ గాని, అధికారవంతులుగ గాని ఉండిరిని తలంచుట పెద్ద పొరపాటనియు, ప్రజాసత్తాకపు టుద్దేశముల కెవరినో యొక్కరిని నాయకులనుగ జేయుట వ్యతిరేకమనియు పట్టర్నగారు వాకొనుచున్నారు. పూర్వము గ్రామములోని ప్రతివ్యక్తికిని కావలసినంత స్వాతంత్ర్యముండనది. ఆ దినములలో సర్కారువారికి జవాబుదారులు పంచాయతీదారులే గాని గ్రామస్థులుకారు. ఇప్పుడెన్నో పంచాయతీలు పాడయినవి. గ్రామములలో పంచాయతీలు లేకపోవుటవలన కక్షలు బలిసినవి. కలహములు మొండయినవి. బ్రిటిషుపాలకులు సర్వాధికారములను తమ హస్తగతము జేసికొని ప్రజల కందు ఉచితభాగభేదము నెట్లు కల్పించుట లేదో, ఆ విధముగనే గ్రామపంచాయతీలకు బదులు గ్రామోద్యోగస్తులొక్కరిని చేతిలో గ్రామపరిపాలనమును కేంద్రీకృతము చేసియున్నారు. అటులు చేయనిచో అధికారవర్గప్రభుత్వము సాగనే సాగదు. అధికారవర్గప్రభుత్వ మనిన ఎవరో పదిమందిచేరి దేశమునంతయు నేలుట. అధికారవర్గము గట్టిగా బిగించి పట్టుకొనియున్న ప్రభుత్వమును మనదేశమందలి విద్యాధికుల చేతిలోనికి చాల భాగము మార్చుటకును, గ్రామప్రభుత్వమును గ్రామ పంచాయతీదారులకు మార్చుటకును మన రాజ్యాంగ సంస్కర్తలు భగీరథప్రయత్నములను జేయవలసియున్నారు. అప్పుడే దృఢమయిన పునాదులపై నిర్మింపబడినరమ్య స్వరాజ్య హర్ష్యము తలయెత్తగలదు.

యధ్యక్షి.

దురాశయును దురహంకారమును లోకమునకు మహా ప్రదమమును గలుగజేయుచుండును. దురహంకారులు క్రోధోద్దీప్తితులై మన్నిమిన్నిగాక స్వసంహారమున కుపక్రమించుదురు. దురహంకారము విపరీతమైన దురభిమానమును ప్రజ్వలించజేసి పరనాశమునకును స్వనాశమునకును గారణంబగుచున్నది. జర్మనుల దురభిమానము వర్తమాన మాంసునందు ఘోరరూపమునుదాల్చినది. సముద్రమునందు శకలరాజ్యముల నొకలను ధర్మాధర్మవివక్షిత లేకను మంచ సమకట్టినది. గతిచిన పది దినములందును 70 స్త్రీపరులను ధర్మాధర్మ వివక్షిత లేకను జర్మనుల జలాంతర్గామియులు ముంచినవి. ఈ యువక్రమణమువలన అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు జర్మనుల మిత్రత్వమును నుపసంహారమును జేసినది. ఇంత వరకును తటస్థ స్థితియందున్న అమెరికా దేశము శత్రుత్వమును వహించుట వలనను జర్మనులకు గలిగెడి నష్టము స్పష్టమని జర్మను యుద్ధతంత్రజ్ఞులు తెలిపియుండిరి. అమెరికావారు శత్రుత్వమును ప్రకటించుటవలన మిత్రమండలి ధర్మభావమునకును బలము గలిగెడిది. యూరపు ఖండమునందు భూరంగమునందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నిష్ఠ యిందుటకు బూనుకొనిన సమస్తనే సముద్ర రంగమునందమెరికా పూనుకొనవలసి వచ్చినది. స్వరాజ్యములను మహారాజ్యములనుండి రక్షించుటకు ధర్మమాత్రములుగలవా

లేచా యను సమస్యను నిర్ణయించుట యూరపు ఖండమున కవసర మైనది. బెల్జియంసంరక్షణమును జేయుటకు ప్రతిష్ఠ చేసిన జర్మనీస్వలాభమును పరిగణించి బెల్జియము స్వాతంత్ర్యమును గౌరవమును నాశనము చేసినది. ఇది అంతర్జాతీయ ధర్మమునకు విరుద్ధము. ఈ విరుద్ధాచరణమునకు ప్రతీకార మేర్పడ నంతవరకు యుద్ధము నిలుచుట యప్రశస్తము. సముద్రరంగమునందు ఓడలను ముంచుటయందు నియమముల నాదరించుటకు జర్మను లమెరికనుల కభయపాత్రము నిచ్చిరి. కాని అవసరము పట్టినపుడు జర్మను లానియముల నుల్లంఘించి సర్వసంహారమున కుపక్రమించిరి. ధర్మాధర్మ వివక్షలేలేని జర్మనుల నాకా సంహార తంత్రము అంతర్జాతీయ ధర్మమునకు విరుద్ధము. భూమియందువలె సముద్రమునందును జర్మనులు అంతర్జాతీయధర్మమును నుల్లంఘించిరి. స్వలాభము నకై అంతర్జాతీయ ధర్మము నుల్లంఘించిన జర్మనుపక్షమునకు మిత్రమండలి పక్షమునకును ధర్మగ్రహణమునందు భేదభావము గలదని విల్సనుగారికి సయితము గ్రహించుట తప్పనిసరియైనది. విల్సనుగారి గ్రహణమునకును మిత్రమండలికి ధర్మ బలసాహాయ్యము గలుగునుగాని భౌతికబలసాహాయ్యము గలుగునని ప్రస్తుత స్థితియందు నమ్ముటకు వీలులేదు. విల్సనుగారు నాకా నిరోధపు ప్రతీకారమునకు దగిన సాహాయ్యము కొరబడునుగాని యుద్ధము కొరబడ దని తెలిపినటులు తంత్రసంఘేదము తెలుపుచున్నది. జర్మనుల నాకాభంగతంత్రము వలన లోకమున కంతకును నాపాత్ర మైన నష్టము గలుగుచున్నది, గలగనున్నది. ఈ తంత్రము ప్రబలముగ సాగిన శత్రుపక్షమునలె మిత్రమండలియును లేటఫ్ రాజ్యములును పశ్చిమదీ యుండకలసిన కాలము రావచ్చును. ఆ కాలము సంప్రాప్తమైనయొద్దము నిగాటంకముగ ముగియునని జర్మనుల సంకల్పము. ఆ సంకల్ప మెంతవరకు కొనసాగునదియును మిత్రమండలి ప్రయత్నములవై నాధారపడియున్నది. ఆంగ్ల మంత్రులు పరామ మంత్రులు జలాంతర్గామియల దుండగములకు దగిన ప్రతీకారము కల్పింపబడునని తెలిపియుండిరి. దాని ప్రయోజనము ముందు చూడవలసిన యున్నది.

జర్మను లీఘారకృత్యములకు బూనకొనుటకు గల కారణము ఈ సంవత్సరమునందు వారు యుద్ధమును నిర్వహింప లేకపోవుట యని యూహలు గలుగుచున్నవి. జర్మనీ దేశమునందు ప్రజలు అన్నము తేకను మాడుచున్నారని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. యుద్ధరంగమున కవసరమైన వైద్యనివహములు లేవనియును వదలిగలదు. ఈవదతుల సత్కారకృత్యములు రెండు మాసములలో విధితముగాగలదు. మిత్రమండలియుద్ధసభయందు యుద్ధ విగ్రహితకారాంతమునందు ముగించునట్లులు నిర్ణయింపబడినదని మంత్రులు తెలిపియుండిరి. ఆభావమున కనుకూలముగ హేమంతము పూర్తికాక పూర్వమే తూర్పురంగమునందును పడమటిరంగమునందును మిత్రమండలి యరగ్గందమున కుపక్రమించినది. కార్యేక్షియనుల సంక్షణము దుర్భరమని ఆస్ట్రీయా తెలియజేయుచున్నది. పడమటి రంగమునందు సోము ముఖమునందు గ్రాండికోరు ఆంగ్లేయులకు వశమైనది. ఆంగ్లేయ సాంతమునందు ఆంగ్లేయులు కొంతముందుకు పోగలిగిరి. పరామలు ఎంబర్నిలైను లొకయను ప్రాంతములందు నిజభాగమును బొందిరి. పడమటిరంగమునందు యుద్ధస్థితి మిత్రమండలి కనుకూలముగ నున్నది. జర్మనుల ప్రతిఘటనాసామగ్ధ్యము దుర్లభమనియును స్వదేశీస్వభూలగు ప్రయత్నముల జేయుచున్నారనియును వార్తలు తెలుపుచున్నవి. వానియందలి సత్కారకృత్యముల నిర్ణయించుట దుష్టము.

రుమేనియా రంగమునందు జర్మనుల బలము సిరెతునది ముఖమున నిలువబడినది. రుమ్యనులు మోడ్లేయాయందును కార్యేక్షియనులయందును శత్రువులను ప్రతిఘటించుటకు సమర్థులను గలిగియున్నారు. సివైయందును మెసపొటేమియాయందును తురుష్కులకు పరాజయము గలుగుచున్నది. ఇతరతటస్థ రాజ్యములకు అమెరికాకుగల బలము ప్రతిపత్తి లేనందున విల్సనుగారివలె అమెరికాతో మిత్రత్వమును నిలుపుదల జేయుటకు సామగ్ధ్యము లేకున్నది. కాని లోకమునందలి అన్ని రాజ్యములును జర్మనుల ఘోరకృత్యము అధర్మమని ఏకగ్రీవముగ బ్రకటించుచున్నవి. లోకాభిప్రాయమునకు ప్రతికూలమైన యుద్ధతంత్రమును నవలంబించి నిజయమును బడయటకై జర్మనులు ప్రయత్నించుట దైవమునకు ధర్మమునకు ప్రతికూలము. జర్మనుల ఘోరకృత్యములు పరాజయ సూచకములుగాని విజయ సూచకములుగావు. కాని యుద్ధాంతర విఘోరకృత్యములవలన విశేషమైన నష్టము గలుగగలదని జర్మనులు తమకు గలిగిన నష్టమును నితరులకును గలిగించిన యుద్ధాంతరము వ్యాపార నాకాదేశ బలమునందు జర్మనులకు నీచదశ గలుగక మధ్యస్థితియైనను గలుగుట కీ తంత్రము తోడ్పడవచ్చును.

అంతర్జాతీయములు.
సచ్చెరయిన దురాగతములు కొంతకాలము వఱకును ప్రబలనని నీమ ప్రభుత్వము వారును, వారి పక్షమున మాటలాడు వక్తలను పలుకుచున్నారు. మొట్టమొదటి ముమ్మరము తగ్గినంతవఱకు అంతర్జాతీయములను నిర్మూలము చేయ గల సామగ్ధ్యము సముద్రరక్షణాధికారులకు గలదనియుచెప్పుచున్నారు. అంతర్జాతీయముల దుండగముల నాపుటకయి ఫలానిప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవని టూకీగా నయినను దొరతనమువారు ప్రచురించినవో బాగుండునని తలంచుచున్నాము. జర్మనులు నావలను ముంచిన సంగతులే తంత్ర ముఖమున వచ్చుచున్నవిగాని ఇన్ని అంతర్జాతీయముల చేవలనలే బ్రటిషువలలలో జీక్కినవని యా, ఇన్ని యుద్ధ నావలవలన ముంచబడినవనియు బొత్తిగా దెలియుటయే లేదు. అంతర్జాతీయముల చేవలన పోయినను, ఇన్ని ప్రతి దినము ముంచబడు చున్నవని చెప్పిన చాలును. ఈ సంబంధమున వచ్చుచున్న తంత్ర వార్తలలోని సంగతులు జర్మనుల కనుకూలముగ నున్నవి. “మాచితిరా ఇన్ని ముంచి నారు” అని ముక్కుమీద వేలువేసి కొనుట కవకాశము కలుగుచున్నది. జర్మను అంతర్జాతీయముల చేవలన నావల పేర్లను, మొత్తపు సంఖ్యను నిర్మూలమును ప్రతి దినమును బ్రటిషు యుద్ధనావాధికారు లిన్ని యంతర్జాతీయములను సయితము ముంచినారని ప్రచురించుట చాల భయమును తొలగించునని నమ్ముచున్నాము.

సిగరెట్లు

పట్టణములలోను పల్లెలలోను సిగరెట్లను త్రాగు అభ్యాసము తెగ ప్రబలుచున్నది. ఈ దుర్భాషమునకు పసిపిల్లలు గురి యగుచున్నారు. బడిలోజరువుకొను చిన్నవాండ్రును, కూలివారివలన బ్రతుకుబాటలకును సిగరెట్లను కాల్చుచు వీధులవెంట నడచుచున్నప్పుడు ఈ చెడ్డ యభ్యాసమును మాన్పగల శాసనాధికారము దేశీయుల చేతులలో లేకపోయెను గదా యను దుఃఖమువేయుచుండును. ఈ సంగతి ముందు విధించుట చేత పరదేశపు సిగరెట్లధర మునుపటికంటె యిప్పు డధికమయినది. అందుచే ఈ పరదేశపు వ్యాపారము కొంత తగ్గినదని సంతసించుచుండుగ, స్వదేశ సిగరెట్ల వ్యాపారము విజృంభించినది. బాగుపడవలసిన స్వదేశ పరిశ్రమలెన్నో పాడయి అనేకమంది పక్షియయిరి. కాని ఈ స్వదేశ వ్యాపారమున కాదుర్తి పట్టక నానాటికి పెరుగుచు యజమానలకు లక్షలకొలది రూప్యముల లాభమును గడించుచున్నది. మూడుపయ్యల నిచ్చినవో ఆరు సిగరెట్లుగల వేల్చెల నమ్ముచున్నారు. అన్ని భోజనపదార్థములధర లమితముగ పెరిగిపోయిన యా దినములలో ఈ పదార్థ మంత వచ్చుకగ నమ్మబడుచుండుట విచిత్రముగ నున్నది. పెద్ద పట్టణములలో ప్రతి నాలుగంగడుల మధ్యను నొక సారాయు దుకాణమును, సిగరెట్, బీడీ, తమలపావుల దుకాణమును యుండుట మన ఆధునిక నాగరికత నుద్ఘోషించుచున్నది. బజారులో నలుగురు స్త్రీలు నిలుబడి తాము సారాయునిత్రాగినదేగాక మరి యొక యెనిమిదేండ్ల బాలికచే త్రావించవోవగా నాపిల్ల వలదని అనుభవించు కొని విరాకించుట నీరేఖరి కొలది దినముల క్రిందట జూచియున్నాడు. ఇట్టి నిర్వృణములు వీధుల వెంటనడచు ప్రతివారి గుంపముచు నేయుండును. ఇట్టి పసికూనల నీదుర్మార్గమునండి కాపాడునది రాజ్యాంగమువారిది కాదా? అమెరికాసంయుక్త గాస్ట్రీయులలోను, న్యూజిలాండు మొదలగు దేశములలోను పదునారు, పదునేడు సంవత్సరములలోపు వయస్సుగల బాల బాలికలకు మద్యముగాని, సిగరెట్లు మొదలగు విషద్రవ్యములను గాని అమ్మగూడదని కానించుచున్నారు. హిందూదేశ స్థితికి తగినట్లేదో విధమయిన విషేధశాసనముండినగాని అమితముగ పెరిగిపోవుచున్న ఈ యుపద్రవము నాపుటకు వీలులేదు. ఈదేశమునకు వచ్చుచున్న బ్రటిషు వైనికులును ఈచవుక సిగరెట్లను నీల్చుచున్నారు. వారి యాలోగ్య వినివేషమును త్రావుటవలన చెడిపోవుటనిశ్చయము. వారి కొంతయినను నిషేధ భవనగడుచున్నది.

రేపటి సభ

గోఖలే మండిరము నందు బంధక వారమును తక్షణమే ఆపవలసినదని మదరాసు పురజులు సభయొకటి రేపుబరుగును. జనవరి 30 వ తేదీని ఆంధ్రాసు గారు మదరాసుకు వచ్చి నవ్వుడిట్టి సభయే చెన్న పురి విషపుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగి యుండెను. ఈ పరమ అసహ్యకరమయిన పద్ధతిని ప్రభుత్వము

వారాపనంతవఱకును నేరములు మూలములను నేలకొలిపి సభలు జలుగవలసి యున్నవి. దేశమంతటను నేలకొలుపుబడిన స్వరాజ్య సమితులు మొట్టమొదట ఈపనికి బూనెనేని అందరి కృతజ్ఞులను బొందగలవు. రాజప్రతినిధిగారు మొన్న డిల్లీలో జేసిన ప్రసంగమును బట్టి చూడగా బంధక వార మెట్టి గోనా నేరమును, అకాలిని ప్రజలలో గలిగించుచున్నదో శ్రవారు గుర్తించినట్లే కనపడదు. హార్డింజి ప్రభువుగారు చేసిన వాగ్దానములకు సెయ్యునోడ్డు ప్రభువుగారేదోయొక విధగయిన విపరీతాగ్రమును సంయుక్త చెప్పనంతదూరము వెళ్లిరి. అయిదు సంవత్సరములు గారు. అయిదు దినము లయినను ఈ పాపమును సహించుట కష్టము. దొరతనము వారు ఏము గచ ర్యను జ జ ప లే ని హిం మా స్త్రీల మానమును గాపాడుటయందు వారికి లక్ష్యములేదను యపవాదును పొందవలసినదృష్ట. ఏదకో వదిలండి అంగ్లేయులు యజమానుల వక్రమునకు నష్టము వచ్చునని లండనులోని అధినివేరముల మంత్రి గారును, వారి మిత్రులును బ్రహ్మాండ ప్రయత్నములను జేసి ఈ “లండెరికమును” అయిదు సంవత్సరముల వరకును సాగింపవలయునని నిశ్చయించుకొని పాండగా, ముప్పది రెండు కోట్ల ప్రజల గౌరవ మగౌరవలను తక్షణమే కాపాడుభావము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి లెక్కలేనది ప్రభుత్వమునా మనదా భావమును జూపినను, త్రింశకోట్ల భారతీయులు ఈపాపి బంధక వార మాపి నేనుబడ నంతవఱకు వారికి శాంతిని సంగ భుండురు గాకయని హెచ్చరించుచున్నాము. భారతీయ పత్రికలవలెనే ఆంగ్లేయాజమాన్య పత్రికలను, భారతీయుల వలెనే ఆంగ్లేయైందవ మహాజనులును, ఏకకంఠముతో నీగిరి మెంటు కూలీలను శీతీకి పంపుట నాపి వేయవలసిన దని ఘోషించుట కుభదాయకని.

వార్తలు, వ్యాఖ్యలు.

లండను స్పెషియల్ పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:— హిందూదేశ సేవలో తమ జీవితములను ధార పోయుచున్న ఆంగ్లేయు భారతీయులలోను, ఆంగ్లేయులలోను సామాజిక బాంధవ్యములను వెంపొందించుట తమ కర్తవ్యముగ గ్రహింపవలయును. తమ తెల్ల వర్ణము లేప్ప బడాయి కొట్టుకొనుటకు మరేదయు లేని తక్కువజాతి ఆంగ్లేయులు తమ జాతీయ దురహంకారముచేత ఆదేశముకు దుష్టపితాచము లగుచున్నారు. భారత సంతతికి ఉన్న లోహ్యముల నిధిముగ నిచ్చుటకుగల కారణములలో నిది యొక్కటి. వైకొన్స్ట్రులో ఒక భారతీయ న్యాయమూర్తి హుస్సని న్యాయ పరిపాలనము జేయుచుండుటను జూచిన ఒక కలకత్తా ఆంగ్లేయ వక్త సంభాషణలోనిట్లు ఆంగ్లేయుడు భారతీయులయెడ నంత దుంట్లతనముగ ప్రవర్తించు నేరడు ”

భారతీయులను వారిదేశములో “నేటివు” అని పిలుచు యాచారము నన్న గిలుచున్నది. ప్రదుర్భువువా “ఇండియను” అని పిలువవలసినది యాచారమని యున్నాడు. కాని స్వదేశ సంస్థానములను “ఇండియన్ స్టేట్సు” అనుటకు బదులుగ నేటివు స్టేట్సు అని పిలుచుట సరిక లేదు. కొంతవఱకు వారిక ముందు ఇండియన్ స్టేట్సు అని పిలిచెదరుగాక. స్వదేశ సంస్థానాధిపతులు మొన్న హిందూయిలో వికాసము గావించుట జేసినప్పుడు చేసిన ప్రసంగములలో ఇండియన్ స్టేట్సు అను పదములను పాపమొందిచే గాని నేటివు స్టేట్సు అని పలుకలేదు. మనదేశీయ క్రైస్తవ సోదరులును ఇండియన్ క్రైస్తవియనుల వలె పిలుచుకొనుచున్నారు గాని యిప్పుడు నేటివు క్రైస్తవియనులని పిలుచుచున్న లేదు. ఎందువలన నయిన నేమి “నేటివు” అనుపదములను భావ తియలందనికి అసహ్యము పుట్టినది. ఆ యసహ్యమును కలిగించుటకు ఆంగ్లేయులే కారకులు. నేటివు ఆయవదమునారు బహునీచముగ నుపయోగించెదరు. భారత సంతతిని నేటివు అని పిలిచి ఆక్ర కానిని జూబులతోను, కాఫీకులతోను సమానముగ కట్టివేయుచున్నారు. ఇంగ్లండులో ఇంగ్లీషు మేను “నేటివే”యయినను నేటివని ఒక హిందవపురుషుడు వారని పిలిచినచో సహింపవలెదను. ఒక స్వామిమాను తనస్వదేశములో నేటివయినను అయిదు పిలువబడుట కొల్లం. స్వదేశ సంస్థానములను మోగ్యయయిన పదములు “ఇండియన్ స్టేట్సు” అనియుండగా నేటివు స్టేట్సు అని యెంచుట పిలువవలయునో?

విశాఖ మామహాసంగ్రహము

(రైతురు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

యుద్ధము

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— అధ్యక్షులు బేకనుగారు పంపిన పత్రిక ప్రకారము జరిగిన పరిణామము పార్లమెంటు సభ్యులు జైలుగాఁగలవలయును, సముద్రమునందు జలాంతర్గతులను ముందుటయందును శత్రువుల ఇంకపన్నాగములను సాగకుండ చేయుటయందును ఎటుల శత్రు బానిసలను అటులేకమునుకు భవమును పూర్తిగా నశింపజేయుట యందు మిగులదేశమున పనిచేసినచో నది శత్రువులకు పెద్దగాడ్డలి పెట్టును

ముంచబడిన నౌకలు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— హుగర్టు (నార్వే) వారిల సోల్గా (గ్రీను) కొన్ని చిన్న చిన్న బ్రిటిష్ నౌకలును ముంచబడినవి. జపానీసు ప్రెస్సు నౌకయందు 30 నంది అమెరికా పశువుల వ్యాపారులనుండి. వారు నావికులతో గూడ కాపాడబడిరి.

శైదుచేయబడిన బ్రిటిషువారు.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— అమెరికావారు; శైదుచేయబడిన బ్రిటిషు శైదీలను చూచుటకు, అనుచుంపవలెనని టర్కీ-కొంతనమువారికి పట్టుదలగా బ్రిటిషు దొరతనమువారు వ్రాసిరి. కాని ఇంతవర కెట్టి ఫలితమును కలుగలేదు. ఇంకను ప్రయత్నము చేయబడునని పార్లమెంటు ప్రజలగఁగలో హాళుగారు నుడివిరి.

జలాంతర్గముల ఘాతుకత్వము.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— వెడవారు నౌకలోని నావికులలో ఫిలిప్సెన్ దేశీయు డొకడు బర్లండు తీరమునకు వచ్చినమున 70 మైళ్లదూరమున ఒంటరిగ వస్త్రహీనుడై చలిచే కొరడుభారి యొక పడవ యడుగున బడియుండగ కాపాడబడిన. నౌక ముంచబడిన పిమ్మట ముంచవలెనన్న సముద్రమున 5 గంటల సేపు నే నీటి నీటితో నిండిన యొక చిన్న పడవను చేరితిని. ఆ పడవలోని నీటిని తోడుచు కొంతసే పటుల కొట్టుకొని పోతిని. అటులనే నాకు స్మృతి తప్పినది. సముద్రపు పక్షులు నన్ను బాధింపగా నాకు తెలివి వచ్చినది; గాని నాయకయవము లెన్నియును నా స్వాధీనమందు లేవు. ఆభాధ పడలేక దైవమా నాకు మరణమును ప్రసాదింపుమని ఏడుపుచు 19 గంటలటుల గడపితినిని యాతడు చెప్పెను.

గల్లది అను బెల్జియన్ నౌకవైని హెచ్చరింపకుండనే గుండ్రను వదిలిరి. ఒక ఇంజనీరు వైతట్టునకు వచ్చుచు గుండు తగిలి మడిసెను. నౌకను ముంచిన పిమ్మట నావికులు పడవలో 9 గంటలసే పుండిరి. పిమ్మట వారు కాపాడబడిరి.

ఎత్తా అను స్వీడను స్త్రీరువునైన గూడ హెచ్చరించకుండనే గుండ్రను వదిలిరి. కెప్టెనునొకడు చెంతకు గొనివచ్చిన పిమ్మట గూడ గుండ్రను వదిలుట నిలుపలేదు. నావికులను పూచిక పుల్లనైన తీసికొన నియ్యకుండ తుపాకులను గురి పెట్టి శత్రువులు గర్వనీయును దోచుకొనిరి. తరువాత వారు బాంబులను నేసి నౌకను ముంచి నావికులను పడవలలో సముద్రము పాలుచేసి అధోగతిపాలు గండ్లి అనుచుపోయిరి.

మెంటోలా నౌకలోని వారు 6 గంటలసేపు పడవలలో గడపిరి.

జర్మనీలో బంధితులుగ నున్న బ్రిటిషువారు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— జర్మనీలోని బ్రిటిషు పౌరులను ముఖ్యముగ యుద్ధ సంబంధమున వైదిలగ పట్టుకొనబడిన వారిని బాగుగా ఆదరించినందులకు బ్రిటిషువారు అమెరికా వారికి వందనము లొసరించుచున్నానని బాల్బరుగారు లండను జగరము చందలి అమెరికా రాయబారి కేజిగారికి లేఖ వ్రాసిరి.

యుద్ధ న్యాయము.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— మేనెల 31 వ తేదీ వరకును యుద్ధన్యాయములకు 55 కోట్ల పాకులు కావలెను. ఈ ఆర్థిక వత్సమున మొత్తము క్యయము 195 కోట్లు. సేనకు నౌకాదళమునకు ఆయుధ నిర్మాణమునకును వ్యయము మొదటి 68 నినములకంటెను దినమునకు 10 లక్షలు హెచ్చినది.

ఆయుధ నిర్మాణమునకును ఆహార పదార్థములకును వ్యయము హెచ్చినది. సంవత్సరము వామాహవిద అధినేతములవారు భవముచాలతక్కువగగోరిరి. వారివ్యయములకువారే పెట్టుబడి పెట్టుటకు ఇంకను సమర్థులైయున్నారు. ఆయుధ నిర్మాణము దినమునకును హెచ్చుచున్నది. యుద్ధాంధమున మొదటి సంవత్సరము కంటె ప్రతి చిన్నగుండునుగూడ 28 లక్షలు హెచ్చినది. (ఉత్సాహము). మార్చి 1వ తేదీకి అధినేతములకును మిత్ర దేశములకును ఇయ్యబడిన సొమ్ము 89 కోట్లగును. భావిఫలితమును గూర్చి నాకు గాఢ విశ్వాసము కలదు. ఈ క్రొత్తయుద్ధమునకునుగోలేదో నాకు తెలియదుగాని దరఖాస్తులును కోరబడిన భవమును వెనుకటి కంటె చాల హెచ్చుగ నుండునని నేను చెప్పగలను.

సలహాకాలో జర్మనుబల్లరు సేనలు తలపడినచో వెనుక తట్టు నుండి మరియొక ముట్టడి కలుగుటను గూర్చి కొన్ని వార్తలు క్రిత ముండిన ఆపద యిపుడేమియునులేదని అచటి ఆంగ్ల పరాసు సేనానులు తెలిపిరి. రోము నగరమున జరిగిన సమావేశమువలన నిట్టి అశుకాల ఫలముకలిగినది. సలహాకాల పదార్థములను ఇటలీకి బొగ్గును మెట్టనే పంపుటకును జలాంతర్గముల తొందరను తగ్గించుటకును నౌకలను మిగుల్పుటకును ఏర్పాటులు చేయబడినవని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో బోనరులాగారు నుడివిరి. ఏకగ్రీవముగ సభవా రనుమతించిరి.

వైద్యశాలా నౌకలను గూడ ముంచుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:— వాగ్రా సంఘము వారిటుల ప్రకటించిరి. బ్రిటిషు వారును జర్మనులును పట్టుకొనిన వారిలో సమరమున కనర్థులగు వారిని మార్చుకొను విషయమున జరిగిన యొప్పదల ననుసరించి వారిని వైద్య శాలా నౌకలమీద హాండునకు పంపుటకును తీసికొని వచ్చుటకును 7 వ తేదీని ఏర్పాటులు చేయబడినవి. గాయములు తగిలిన జర్మనులను వైద్యశాలా నౌకలలో పంపుట సురక్షితము గాదు. హాండువారి పాడిలునౌకలలో పంపదగును. ఆనౌకలకు హాని కలిగింప కుండుటకు జర్మనులు పూచీపడెదరు. బ్రిటిషువారి ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకును బ్రిటిషు శైదీలను తీసికొనిపోవుట నిలుపవలెను. ఇక ముందైన నిట్టిమార్పు లిటులే జరుగవలె నని అప్పటికిజర్మనీ అమెరికాదేశముల మైత్రి చెడనందున జర్మనులు అమెరికా రాయబారికి తంతివార్త నంపిరి. ఇట్టివార్తలను గూర్చి వ్యాఖ్య అనవసరము.

నూతనసంవత్సర బిరుదములు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— నేటిరాత్రి బిరుదములు ప్రకటించబడినవి. కెనడాదేశీయున కొకనికీ ప్రభుబిరుదమును మరి వెక్సుమండి అధినేతముల వారికి బిరుదములును, ఆయుధ నిర్మాణమున ప్రముఖులగువారి కిద్దరికిని మరి 5 గరుకిని బారనెటు బిరుదములును, దేశరక్షణ ఆయుధ నిర్మాణములతో సంబంధముగల ప్రజలలో 9 గరుకిని మరి 19 గరుకిని నైటు బిరుదములును, ఇయ్యబడినవి. సర్ చార్లెసునేకు ఫీల్డుమారికి బారనెటు బిరుద మియ్యబడినది.

విమానదళమునందలి సార్థంట్లు థామసు మాటర్నెడు అనునతడు విమానమును 9000 అడుగుల ఎత్తున నడుపుచుండ శత్రువులు తలపడి అతనివిమానమునందలి చమురుతొట్టెను పగలగొట్టిరి. విమానమున మంటలు లేచినవి. మంటలవలన బడలు తగులబడి బాధ కలుగుచున్నను అతడు చలింపక నిదానముగ విమానమును మనసేనల మధ్యను దింపెను. విమానములోని అన్వేషకుని ప్రాణమును కాపాడెను. పిమ్మట సార్థంట్లు మృతిసెందెను. అతనికి విక్టోరియా క్రానుబిరుద మియ్యబడినది.

జనరలు బారోగారు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— ఇండియా మంత్రి సభలో సభ్యుడుగ నియమింపబడిన జనరలు సర్. ఎడ్మండు బారోగారికి చక్రవర్తిగారు నేడు దర్శన మొసంగిరి.

నౌకలను ముంచుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:— ఆఫ్రికుఅను 12000 టన్నుల నౌక ముంచబడినది. 5 గరు నావికులు చనిపోయిరి. 17 గరు కనబడుటలేదు.

ఆయుధనిర్మాణశాల ప్రేలుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:— యార్క్సు-మైరునందు ఒక ఆయుధనిర్మాణశాలలో నేడుదయమున మంటలుపుట్టి పిమ్మట ప్రేలినది. అందరును వెలుపలికిపోయి ప్రాణరక్షణ మొనరించుకొనిరి. చుట్టుపట్ల కొంతనవ్వము కలిగినదనియు కొంతమంది మృతిసెంది రనియు తెలియుచున్నదిగాని వివరములులేవు.

ప్రాన్సు

లారెన్సు-ను నౌకలోని వారి దురవస్థ

పారిసు, ఫిబ్రవరి 12:— లారెన్సు-ను అను డెన్మార్కు డెల్టెయం సహాయ నౌకయందలివారందరును హతులైరి. ఫిపు ఇంజనీరు ఒక్కఁడు మాత్రమే బ్రతికెను. అతడు ఇచటికి వచ్చెను. బూర్బెడోతగిలి నౌక ప్రేలినపుడు సేను నిద్రపోవుచుంటిని. దెబ్బ తగిలిన మూడు నిమిషములలోనే నౌక మునిగినది. కాన పడవలు దూరముగ పోవుటకు వ్యవధి లేక పోయినది. నే నెక్కిన పడవ తలక్రింద దైనది. సముద్రము పోటుగా నుండెను. చలి మిక్కుటము గ నుండెను. నావికులు పడవను పట్టుకొని ప్రేలాడుచుండిరి. అటులేవారొక్కొక్కరుగ మున్నీటిపాలైరి. ఆఖరున మూడవ ఇంజనీరు మునిగెను. అత డటుల 6 గంటల సేపుపట్టుకొని యుండెను. పిమ్మట నతనికి మతిచెడి మునిగిపోయెను. సేను మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరకును పడవను పట్టుకొనియుంటిని. ఆపుడొక జర్మను జలాంతర్గమి నన్ను కాపాడినది. నేను జలాంతర్గమివైని 2 గంటలసే పుంటిని. పిమ్మట ముంచబడిన మరియొక నౌకలోనివారిని నన్నును మరియొక పడవలో నెక్కించిరి. ఆపడవను దరిజేర్చెదమని చెప్పిరి. కాని వదలి పోయిరి. చివరకు ఒక పరాసు యుద్ధనౌక ముమ్మలను కాపాడెనని అతడుచెప్పెను.

జర్మనుల పలాయనము నిజమా?

పారిసు, ఫిబ్రవరి 12:— బ్రిటిషువారి పురోగమనము చాల ముఖ్యవిషయము. జర్మనులు అగతికులై పలాయనమైరో లేక అదియొక పన్నాగమో గమనింపవలె నని ప్రతికలు వ్రాసెను.

బ్రిటిషువారి శత్రుత్వములు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— 31 వ జర్మను పదాధిపతియ నకు సేనాని ఈ నెల 4 వ తేదీని ప్రధాన శిబిరమువారికి వ్రాసిన లేఖ మాస్కాధీనమైనది. “మాకందకములు బిగుసుకొని పోయినవి. గోతులుపయోగింప నర్హములుగావు. విరామము లేకుండ గోళములు పరిభాగమునుండిపడి కలలములగుచున్నవి. బ్రిటిషు విమానములు చాల క్రిందుగ సంచరించుచు ప్రయోగమును గమనించుచున్నవి. మా శత్రుత్వముల పని మందము. మా విమానములు సాయంకాల మగుపడెను గాని శత్రువుల కభ్యంతరము కలిగింపలేక పోయెను. వారిపు డొక క్రొత్తమాదిరి శత్రుత్వముల నుపయోగించుచున్నట్లున్నది. వానిలోనుండి గుండ్లు గనుల వలెప్రేలి చాల ప్రదేశమున నవ్వము కలిగించుచున్న” వని ఆ లేఖయందు వ్రాయబడినది.

600 గజములకందకముల క్షవశ పరుచుకొనుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:— గతరాత్రి బ్యూకోరుప్రూసి యోరోడ్డున మేము ముందుకుపోయి 600 గజముల కందకములను వశపరుచు కొంటిమి. సీరీవాలుకు దిగువను శత్రువులు తలపడియోడిరి. చాలచోట్ల మేము వారికందకముల నాక్రమించితిమి. ఆరెంట్టరీసుకు ఆ గ్నై యమున ఆయుధ స్థానమును ప్రేల్చివేసితిమి. న్యూజెల్లీ సెంటువనటుకు ఈ కాన్యమున శత్రువులను తరిమితి మని మార్చులు హేగు గారు ప్రకటించిరి. సీరీకి ఆగ్నై యమున మేమొక కందకమును వదలితి మని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

శత్రుత్వములు

లండను, ఫిబ్రవరి 13:— బెజుస్సు-వాస్టెసు రంగములందు విరామములేకుండ ఇరుపిడుల వారును ఫిరంగులను కాల్చి రని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనుల మానము

ఆప్టెరుడం, ఫిబ్రవరి 12:— బ్రిటిషువారు గ్రాండి కోరును పట్టుకొని రను వార్తను జర్మను అధికారులు ఇంకను ప్రకటించలేదు. జర్మను పత్రికలు శెలుప నారంభించినవి. గ్రాండికోరునుండి వెనుకకు పోవుట గొప్ప సాంగ్రామిక వైపుణ్యమని లోక లాంజిగరుపత్రిక వ్రాసినది. ఇదివరకు నా

సేనలు అడ్డువచ్చినవలన నన్నిటిని దాటెను. ఇజరునదిని గూడ దాటవలెనని సేన కోరెదనని కెయిజరుగారు ప్రకటించిరి.

అనాచ్యుదితములను మాడుప్రక్కల నుండియు వచ్చు గుండ్లకు గురియైనవియునగు కందకములలో నుండుటవలన, ఫల మేమియు లేకున్నను ఇంతకాలము శత్రువు లా కందకముల నేల వదల కుండికో వింతగా నున్నది. ఈ స్థానము మా వశ మగుట వలన ఆంకర తుత్తరము న ఫలితము కలిగి తీరును. పచ్చి మము న జర్మనుల క్రమించిన స్థానము లందు గొమెకోరు - సిర్రి - బ్యూమాంటు హామెలు స్థానమును బాకోయి ప్యూస్ గ్రాండుకోరు స్థానమును ముఖ్యమైనవి. బ్యూమాంటు హామెలు మిత్రమండలివారి వశమగుట వలన మిత్రమండలివారు మొదటిస్థానమున దక్షిణపు తావునకు రాగలిగిరి. గ్రాండికోరు వశమయ్యెను గాన రెండవ పక్షికి అట్టి ఫలిత మేకలుగును. ఉత్తరస్థానములవారింతవరకును ఎదిరించుచున్నను ఇపుడువానిస్థితి విషయముగ నున్నది. స్వీర్ స్థానము ముఖ్యముగ నాపదకు పాల్పడియున్నదని జర్మనులు డి. డి. బేట్సుప్రతికరు విలేఖరుడు వ్రాసెను.

గురువారము నాడు వేటవను బ్రిటిషువారు రివిమములు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చి చెయిలస్కారు సేనీని ఆక్రమించుకొనిరి.

గ్రాండుకోరు - మిరిమాంటులకు మధ్యనున్న ఈరాళ్ల గుట్ట 2 సంవత్సరములు ప్రబలమగు వర్షంతరమును కలిగించుచుండెను. అట్టిది గ్రాండు కోరువలెనే కడుగులభముగ దశమైనది. ఆంకరయొద్ద నిట్టిఫలమును వదలుటలో శత్రువులు అడుగుడుగునకును తీవ్రముగ పోరినకాలము గడచిపోయినది. ప్రతిముట్టడి సలుపబడుట సత్యముగాదు. శత్రు సేన దూరమున కనబడెను గాని ముందుకు రాలేదని యొక సేనాని వ్రాసెను.

రుష్యా

రష్యావారి ప్రకటనము

లండను ఫిబ్రవరి 12:—కిసలను తుత్తరమున పొగమంచు చాటుగ శత్రువులు తలపడి కందములలోనికి రాగా తరిమివేసితిమి. స్వీడనుదిలో మంచునుదాటి మా సేనలను శత్రువులు తరిమిరి. మేము మరల తలపడి వశమయికొంటిమని రష్యా వారు ప్రకటించిరి.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:—సిరెతునదీముఖమున బ్రిటిషు సాయుధశక్తులు రెండుసార్లు ముందున కేగి శత్రుస్థానములపై గుండ్లను వదలెను.

అమెరికా

అమెరికా జర్మనీ దేశములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 13:—అమెరికావారితో జర్మనులు మరల రాయబారము జరుపుచున్నారను వార్త అసత్యమని జర్మనులు తంతివార్తనంపిరి. దీనిని గూర్చి అమెరికా దొరతనమువారు చేసిన ప్రకటనమువలన జర్మనుల తంతివార్త అసత్యమని స్పష్టమగుచున్నది. అమెరికా దొరతనమువారిటుల ప్రకటించిరి.

“బ్రిటిషువారి వాణిజ్య నిరోధమునకు జర్మను లకలంబించిన విధానమునకు భంగము గలుగని పద్ధతిన జర్మనులు మరల అమెరికావారితో రాయబారము జరుపుటకు సిద్ధముగ నున్నారని “శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము నోటి హుటగా స్విజర్లండు రాయబారి చెప్పెను.” అని లిఖితముగ నుండవలె”నని లాన్సింగుగారు నుడిచిరి. “బ్రిటిషుదేశ వాణిజ్య నిరోధమునకు జర్మనులవలంబించిన విధానమునకు భంగము కలుగని పద్ధతిన పద్ధతిననుసరించి గాని యఖోచితముగ గాని వెనుకటివలెనే యిపుడుగూడ జర్మనులు అమెరికావారితో రాయబారములను జరుపుటకు సిద్ధముగ నున్నారని అమెరికాదొరతనమువారికి తెలుపుదని జర్మను దొరతనము వారు స్విజర్లండు దొరతనము వారినికోరిరి” అని స్విజర్లండు రాయబారి శనివారమునాడు రాత్రి వ్రాసి పంపెను.

“గత మే నెల 4 వ తేదీని జర్మను లొసంగిన వాగ్దాన మునకు భిన్నముగ వారు ఆకస్మికముగ జనవరి 31 వ తేదీని ప్రకటించిన ప్రకటనమును రద్దుపరుచుట కంగీకరించెదరేని వా రేవిషయమునుగూర్చిచర్చింప గోరెదనో అనిషయమును గూర్చి చర్చించుటకు అమెరికా దొరతనమువారు సంతోష పూర్వకముగ సంగీకరించెదరు. మే - 4వ తేదీ నిచ్చినవాగ్దానములను మరల స్థిరపరచి ఆధికార మాచరింప గడంగినగాని ప్రస్తుతము వారవలంబించిన తటస్థనాకా సంహారవిధానమును

గూర్చి మేము వారితో చర్చించుటకే వీలులేదని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మీకు తెలుపు మని రని సోనువాగ్దానమునాడు లాన్సింగుగారు జాబువ్రాసిరి.

శాంతి ఉద్యమము.

వాషింగ్టను, ఫిబ్రవరి 12:— కాంటు బెరనుప్రా్త గారితో మాటలాడిన పిమ్మట కోయిల నిశ్చయముగనుప్రతిక యందు ఈ నెల 7 వ తేదీని ప్రకటించ బడిన “సముద్రాంత గ్రాములను గూర్చి అమెరికావారి భావము” అను వ్యాసమును బ్రెయినుగాకే ప్రకటించిరని తలంచుచున్నారు. అమెరికా లోని జర్మనులను లోబరచు కొనుటకు వ్యవధిని సమకూర్చు కొనుటకే మరల రాయబారము జరిపెదనుకు మిషను జర్మనులు పెట్టిరని యూహించుచున్నారు.

గెరగ్గుగారు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— వీరు బెర్లిన్ నాలో స్తీనురు నెక్కి న్యూయార్కునకు వేగ్లేదరు అని మెడికు నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

అమెరికావారు సహాయమును వదలుట

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 13:— జర్మనుల మరతుల వలన పని చేయుట కభ్యంతరము కలుగుటచే బెర్లియం - ఉత్తర ప్రాన్యదేశములందు అమెరికా వారు సహాయ కార్యములను మానివేయుచున్నారు. ఆరు వారములకు సరిపడు నాహార సామగ్రిలు బెర్లియమునం దున్నవని సహాయ సంఘాధ్యక్షుడు తెలిపెను.

ఆఫ్రికా

చిల్లర యుద్ధము.

కేపుటవును, ఫిబ్రవరి 12:—జర్మను నైరుతి ఆఫ్రికా దేశమున మండేము సంస్థానాధిపతి జర్మనులపక్షమున చేరి తొందర కలుగజేయుచుండెను. ఈ నెల 6-వ తేదీని ఆచటి మిగ్ర మండలి సేన మండేము సేనను ఓవెంబలాడిన తారించి మండేమును మరి 89 గురిని హత మొనరించెను. మిత్రమండలి సేనలో 9 గురు చనిపోయిరి. 11 గురికి గాయములు తగిలినవి. ఇంక నిట్టి తొందరలు కలుగగూడదని అధికారులు ప్రకటించిరి.

తూర్పుఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి భారతీయ సేన

లండను, ఫిబ్రవరి 9:— ఈ సేనల ప్రతాపమును కొనియాడుచు జనరలు స్కట్టు - జనరలు వాండెర్వెంటరు గార్లి దివరకు వ్రాసిరి. ప్రస్తుతము సేనానిగా నున్న జనరలు హాస్పి-న్యూగా రిపు డొక లేఖను వ్రాసిరి. ఇండియా కొండ బాటలీలవారి సాహసము నిరుపమానము. వారు చాల సేనలకు చేసిన కీర్తి ఆర్జిలరీసహాయమునకు ఎల్లరును అన్వేరువు నొందిరి. మేజరు ఎల్. ఎం. డేవిసు, కెప్టను డి. డి. హాస్పె-రెను; సుబేదారు మేజరు నూరు ఆలము గారు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులు. కాశ్మీరము, ఫరీత్ పోటజండు సేనలు శ్రేష్ఠముగ పోరినవి. సరిహద్దు సేవల నాయకు డగు కల్లులు డిస్కలు గారు మరల ప్రశంసించ బడిరి. అందు బడి - రైల్వే నీటి సప్లయ-మున్నగు పనులలో భారతీయులు క్లాఫునీయులు భారతీయవదాతిదళము మిక్కిలిగ ప్రశంసనీయులు. అని వీరు వ్రాసిరి. ట్రాన్సువాలు వెనుకటి ప్రెసిడెంటు ప్రెటోరియను గారి బంధుగుడగు లెఫ్టినెంటు ప్రెటోరియను గారిని మరి చాలమంది బోయరుపదాతి నాయకులనుప్రశంసించిరి. జర్మను తూర్పుఆఫ్రికా బోయరులను కొనియాడిరి. చుట్టుకొనబడిన సేనతప్ప జర్మనులకు సేరుసేనలేదు. రాష్ట్రపాలన మునకు దక్షిణాఫ్రికా దొరతనమువారు యుద్ధ్యోగులను నియమించిరి.

హాలండు

జర్మనీలోని మిత్రమండలిపౌరులు

లండను, ఫిబ్రవరి 12:—నిర్బంధితులును ఖైదీలును అగు మిత్రమండలి దేశములవారి యొగక్షేమములను బుఖారెస్టులో ని హాలండు మంత్రి విచారించును. 700 మంది అమెరికావారు బెర్లినునగరమునం దున్నారు.

పోలండు

పోలండు.

లండను ఫిబ్రవరి 12:— పోలండునకు క్రొత్త ఏర్పాటును కొనసాగించుటనుగూర్చి ఆలోచించుటకు దొర

తనమువారు కమిషను నేర్పించిరి. ఒక పక్షములోగా కమిషనువారు రిపోర్టును ప్రకటించెదరు. దానిని పోలండు నాయకుల కంపెదరు.

జర్మనీ

అమెరికా స్వాతంత్ర్యముల సరకుసేయ కుండుట లండను. ఫిబ్రవరి 12:— సాధ్యమగు సంభవమును హెచ్చరించుటకు తటస్థుల - ముఖ్యముగ అమెరికా - నాకలను ముంచవలదని జర్మనులు సముద్రాంత గ్రాముల కెప్టా నులను హెచ్చరించిరిగాని ఏదో యొక అమెరికను నాకముంచ బడుటయు తటస్థనాకలలోని అమెరికావారు కొందరుమాకులగు టయు జరుగకమానదు. అమెరికావారికిని జర్మనులకును యుద్ధము తప్పదు. జర్మనులు నవీనసంహార విధానమును విడువని బెర్లినునండి కోపము హేగనుకు వచ్చిన అమెరికా సంయోగ వార్తాసంఘమువారి విలేఖరుడు తెలిపెను.

జర్మనుల ఆశాబలము

బెరను, ఫిబ్రవరి 12:— జర్మనీలో స్థితిగతులు బాగుగ లేవు గాని ప్రజలు తిండితేక మాడుటలేదు. జలాంత గ్రామి సంహారము ఫలప్రద మగునను నాశాబలమును కలిగి యుద్ధమును తుదవరకు కొన సాగింపవలెనను నిశ్చయముతో జర్మనులున్నారని వార్తావక్తము వారు నుడిచిరి.

వి 69 నాక

అమెర్టువడం, ఫిబ్రవరి 12:— ఈ నాక యాముడిను నుండి జర్మను నాకాస్థానమును చేరినది.

(o)

ముఖ్యసమాచారములు.

కోలాను బంగారుగనుల జల్లాయందు గత వారమున ఆరుఫలములందు ఆరుగురికి స్త్రేగువ్యాధి తగిలి ఆరుగురును మరణించిరి.

మధ్యపరగ జాలయందలి నాగపురమున ఈనెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము నర్ గంగాధర చిట్టపీనుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. బొంబాయినుండి ప్రత్యేకముగ నటకు వచ్చిన పోలకుగా రుపన్యసించిరి. తీర్మానములు చేయబడినవి.

1915 సంవత్సరము వరదలవలన నమెరికా యునై డెడ్ ట్రేట్సులో సుమారు 21,000,000 డోలరుల నష్టముగలిగినది. ఈ నష్టములో నర్థభాగమునకు వైన వ్యవసాయకులకు నష్టము గలిగినది.

బంధక వ్రాతమును గూర్చి రాష్ట్రీయ దొరతనముల వారందరును వ్రాసిన లేఖలు పూర్తిగా ఇండియా దొరతనము వారికి చేరినవి. సింహళము సంయుక్త మలయా దీవులకు పోయిన సంఘము వారిరిపోర్టు ఈ నెలాఖరులోగా చేరును.

బంధక వ్రాత విధానమును ఖండించుటకు మార్చి నెల మొదటి వారమున కలకత్తా నగరమున పురమండీరమున కాసిం బజారు మహారాజు గారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరుగును. ఆంధ్రప్రాశు - పోలకు - గాంధీ గార్లు గూడ ఆ సభకు వచ్చి పని చేసెదరని తెలియు చున్నది.

పాసుపోర్టు లేకుండ విదేశములనుండి ఎవరును ఇండియాకు రాగూడదు. ఇండియానుండి ఎవరును సముద్రమునూద పోగూడదు. అను నిబంధనము కక్షనముగ నమలు జరుపబడును. యాత్రికులును—కూలీలును గుంపులుగ పోవు నెవల వారికి సాముదాయికములగు పాసుపోర్టులు ఇ య్యబడును.

సోమవారమునాడు సాయంత్రమున బికనీరు మహారాజా, సర్. ఎస్. పి. సింహా, సర్ జేమ్సు మెట్టనుగార్లు బొంబాయి ఆపోలో బంధనలో నాక నెక్కిరి. పోక ప వైభవము కాకున్నను చాలమంది మిత్రులు వారికి సుఖ ప్రయాణమును కొరుట కచటికి పోయియుండిరి.

ఈనెల 19వ తేదీ సోమవారము కీర్తి కేఫులగు గోఖేలుగారి ద్వితీయ సాంవత్సరిక దినముగాన నాడు పూనాదక్కను సభ వారు సార్వజనిక సభ నొనరించుటకు నిశ్చయించిరి. ఆసభ యందు పోలకుగా రుపన్యసింప సంగీకరించిరి. పూనాలో పోలకుగారు హిందూదేశ సేవక సంఘము వారికి అతిథులుగ నుందురు.

పోర్టు నెంట్లు జార్జి గజెట్టు.

ఫిబ్రవరి 13 మంగళవారము.

కర్నూలు డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు గారు ఆల్బర్ట్ ప్రెజ్డెంట్ లాకూని కర్నూలు జిల్లాబోర్డు సభ్యునిగా నియమించిరి.

గౌ. యాకూబ్ హసన్ సాహేబు బహదూరుగారిని మరల చెన్నపురి కార్పొరేషన్ కమిషనరుగా నియమించిరి.

క్రికెట్ కుయు పుర పరిపాలనా సంఘమునకు మంగు వెంకటరెడ్డి పంతులుగారిని సభ్యులుగా నియమించిరి.

విల్లియం ఎడ్వర్డు యెల్స్వీ గారిని మహమ్మదబద్ద సలాంసాహేబు బహదూరుగారిని, విశాఖపట్టణ పుర పరిపాలనా సంఘసభ్యులుగా నియమించిరి.

కడపజిల్లా జమ్మలమడుగు తాలూకాబోర్డునకు సభ్యులుగా వెల్లూరి వసంతరావు, బి. పి. బి. ఎల్. గారిని వాణి నెంటు సర్కిల్ నుండి నియమించిరి. వైతాలూకాబోర్డునకు ముద్దూర్ సర్పిలునుండి మహేంద్రకర్ వెంకట కొండయ్యగా రెన్నుకొనబడిరి.

మార్కాపురం తాలూకాబోర్డునకు రాజుసాలెం సర్పిలునుండి గిద్దలూరు దప్పిలి కాశిరెడ్డిగా రెన్నుకొనబడిరి.

హోన్నూరు తాలూకాబోర్డునకు సభ్యులుగా కృష్ణ గిరి మిట్టాచార్ నారాయణరావుగారి కుమారుడు వెంకోబరావుగా రెన్నుకొనబడిరి.

అనంతపురం తాలూకాబోర్డునకు రావుసాహేబు పూలమాటి ఆదిమూర్తి రావుగారిని మరల సభ్యులుగా నియమించిరి.

చిత్తూరు జిల్లాబోర్డునకు సభ్యులుగా తాలూకాబోర్డు వారిచేసి. నరసయ్యగా రెన్నుకొనబడిరి.

చిత్తూర్ పంచాయతీసభ్యులకు కే. లక్ష్మీశంకరయ్యకెట్టి గారు పంచాయతీసభలకు మూడు పర్యాయములకు వైన రానందున పనినుండి విడుదల చేయబడిరి.

రిజిస్ట్రారు నందుల రామబోగయ్యగారు వరవకోట్లనుండి గంజాంజిల్లా నూరదకు మార్చబడిరి.

జిల్లా ముసబు, పెద్దపాళయం వేణుగోపాలనాయుడు గారు పెను కొండనుండి నెల్లూరికి మార్చబడిరి.

పెనుకొండకు చక్రవర్తి కుమారచక్రవర్తి అయ్యంగారవర్గ్ బి. పి. బి. ఎల్. గారు జిల్లా ముసబుగా నియమింపబడిరి.

భూపాలరావు వెంకటరావు పంతులు గారు బరం పురమున జిల్లాముసబుగా నియమింపబడిరి.

రేంజరు ఏ. హనుమంతరావు గారిని చిత్తూరుజిల్లా యధికారి వద్ద నియమించిరి.

గౌ. డివాన్ బహదూరు పెరుంగపూరు రాజగోపాలాచారి సి. వి. ఇ. గారికి ఫిబ్రవరి 13-వ తేదీనుండి 15 దినములను, తియ్యెడోర్ జేమ్సుటాస్కరు వి. సి. ఎస్. గారికి ఫిబ్రవరి 23-వ తేదీనుండి 1 నెల 13 దినములును క్రివిలేజీ నెల వొసంగబడినది.

అలెగ్జాండర్ లిడర్ డేల్ హాసే గారు గత డిసెంబరు 14-వ తేదీనుండి ఉపకారవేతనము సొందుటకు హిందూత్వ కార్యదర్శి గారు సమ్మతించిరి.

గౌ. పి. రాజగోపాలాచారి గారి నెలపుకాలములో ఎర్రేప్రుతంతోనీ వి. సి. ఎస్. గారు హోం డిపార్టుమెంటు ముఖ్య కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

నాగపట్టణమునందు పోస్టుఆఫీసుగానున్న ఎల్. వి. క్లార్కుగారు కాకినాడపోస్టు ఆఫీసుగారు, హెన్రీజాన్ బాస్ గారు నెలపునుండి వచ్చినవెనుక నాగపట్టణము పోస్టాఫీసుగారు నియమింపబడిరి.

రాజుసాహేంద్రవరము నందలి అధిపతులు టెంపొరరి సబుకోర్టున సబుజడ్జిగా నున్న పి. సి. తిరువేంకట ఆనాగిగారికి 2వ 13వనములు క్రివిలేజీ నెల వొసంగబడినది.

దక్షిణగార్కట్టు జిల్లాలో గూడలూరు తాలూకా యందు సెప్టెంబర్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిన విన్నూరు కొమరప్ప నాయుడు శంకరయ్య నాయుడుగారు తమయ్యద్యోగమునకు రాజీనామా యిచ్చినందున మేజిస్ట్రేటు కుండు అధికారము వారినుండి తొలగింపబడినది.

ఇంటిరెవెన్యూ కలెక్టు సర్వీసులో కలెక్టరుగా పనిచూచుచున్న పి. ఎల్. సువి. సి. ఎస్. గారికి జనవరి 27వ తేదీ నుండి కాని కాతున్నయడల ఆ వెనుక వచ్చు ఏతేదీనుండి యైన గారి 5 వారములు క్రివిలేజీ నెల వొసంగబడినది. వీరి పానమున ఆసిస్టెంటు కలెక్టరుగా నున్న బి. ఎస్. బహదూర్ గారు కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

రాయచోటి పురమునందలి గవర్న మెంటు ట్రెయినింగు పాఠశాలలో ప్రథమ, సహాయపాఠ్యాయుడుగారు తత్కాలికముగా కోయల కుంట్లరేంజీ సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న కె. మాధవరావుగారికి ఒక మాసము ప్రివిలేజీ నెలపు వొసంగి వారి స్థానమున కర్నూలు సబరేంజీ ప్రాథమిక పాఠశాల మాపర్వైజరు రామస్వామియ్యగారుని కోయలకుంట్ల సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

విశాఖ పట్టణము జిల్లా యందు ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న ఎస్. వేంకట సుబ్బయ్యగారు గారికి ఒక మాసము నెలవొసంగి వారికి బదులు పార్వతిపురము రేంజీఖాయపు సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నుండి ప్రస్తుతము విశాఖపట్టణము రేంజీయందు పనిచూచుచున్న వి. నారాయణమూర్తి గారిని ఆసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

మిర్జా హసన్ లి యిస్సుహాన్ సాహేబు బహదూరు గారిని అమలాపురము వద్దనున్న రాజవోలునందు జిల్లా ముసబుగా నేర్పాటు చేసిరి.

బళ్లారిజిల్లా ఆలూరురేంజీ సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు వి. వెంకోబరావు గారికి ఒక మాసము నిండుజీతమువై నెల విచ్చి వారికి బదులు అదోనిరేంజీ సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరును ఆలూరురేంజీ పనిని గూడ చూచున ఛేర్పబడిరి.

విశాఖపట్టణములోని గవర్న మెంటు ఉన్నత ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు పాఠశాల ముఖ్యపాఠ్యాయుడగు పాపారావుగారిని విశాఖపట్టణము సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగ నియమించిరి.

రామచంద్రపురము రేంజీలో సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరుగా నున్న జి. దాస్ ను గారికి నిండు జీతముతో రివారముల నెలపునిచ్చి వారి నెలపు కాలమున రామచంద్రపుర మున సబరేంజీ మాపర్వైజరు సబసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు పదవి నిచ్చిరి.

గుంటూరుతాలూకా కేహరుగ్రామములో నిటీవల బాల సరస్వతి పుస్తకనిలయ మను పేరిట హాక భాండాగారమును నెలకొల్పిరి.

బెజవాడయందలి రామమోహన భాండాగారపు ఆజన వర్గంత్వత్వము 17, 18 తేదీలను (శనివారము, ఆదివారము) భాండాగార తనమున జరుగును. ఏతేత్వమును అగ్రాస నాధిపత్యము వహించుటకు క్రిరాజా కొచ్చర్లకోట రామచంద్ర వేంకటకృష్ణారావు పంతులు బహదూరు, బి.పి. గారు దయతో నంగీకరించిరి. సభ కనుబంధముగ భాండాగారమునందు "బాలకాళి" గ్రారంభోత్సవము రాయసము వేంకటకపుడి పంతులు, ఎం.పి.ఎల్.టి గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగును.

17వ తేదీ ఉదయము 7 మొదలు 8 వరకు భజన కాల తేవమును 8 మొదలు 10 వరకు "బాలకాళి" ప్రారంభోత్సవము, సాయంత్రము 4 గంటలు మొదలు వర్గంత్వత్వమును జరుగును. రాత్రి 8½ గంటలు మొదలు, ఇలప్రోలు వేంకటేశ్వరదాసుగారు సాహిత్యసాహిత్యమును హరికథ చెప్పుదురు. 18 తేదీ ఉదయమును, సాయంత్రము ఉపన్యాసములు జరుగును. 5 మొదలు 7 వరకు, "వ్యాయామక్రీడలు" జరుగును. వర్గంత్వత్వమునకు వచ్చువారికి భోజనవసతు లేర్పాటుచేయబడునని కార్యదర్శులు తెలియజేయుచున్నారు. గజపల్లి రామచంద్రరావు చిలుకూరి వీరభద్రరావు మున్నగు వారు ఉపన్యసించెదరు.

గర్లమాన మహా సంగ్రామమున మన ప్రభువులకు దిగ్విజయాగ్రము ముక్త్యాలజమిందారులగు రాజావాసిరెడ్డి శ్రీ చంద్రమూర్తిశ్వర ప్రసాద్ బహదూరు మన్నెనుల్లాక్ దొరవారు తమకోటకు వీధినింహద్యారము ఎత్తించుటయు ప్రమేయము పురస్కరించుకొని ఆబాలగోపాలము అష్టాదశ వర్ణముల వారిని భూరిసంతోషణ చేసి స్తోత్రపాత్రులైరి ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. చుట్టు పట్ల గ్రామములనుండి సుమారు రెండువేలకు మించిన బ్రాహ్మణేతరులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి దాదాపు రాత్రియంతయు భోజనముజేసి సంతృప్తి గాంచిరి. డేవాలయములందు సభిషేకములు గావింపబడెను.

కాంచీనగరము పురవాసులగు రాధాకృష్ణ భాగవతుల వారికి కార్వేటిగరపు సంస్థానమువారు 9వ తేదీన ఒక సువర్ణపతకము బహుమానమును చేసిరి.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడిచినతరువాత ఆత్మకృతి.
దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చక్క గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాధస్వామిగారు, బి. ఎ. చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము నెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, చంద్రానా.

ఇందుమతీ పరిణయము.

కుమారధూర్జటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0
అప్పారాయ యశశ్చంద్రోదయము
సంస్కృతాలంకారశాస్త్రము రు. 2-0-0
వైరెంటిని ఏకకాలమున గోయవిద్యార్థులకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగమువెల. ఈమార్చి నెల ఆఖరువరకు
మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు
628 నూజివీడు, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిఫ ములు - బొమ్మలకార్డులు - గారడే పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

కూరగాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్టి మొక్కలు, సంపంగి, రోజా మొదలగు మొక్కలూ వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము అర్ధశాస్త్రాంశము పంపించువారికి పంపబడును. విలాసము:- యం. ఓబళప్ప అండుబదర్లు, 588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

దొంగలు! దొంగలు!!:- రెండి రెండి, ఆంధ్ర మహాజనలందరు నడుములు బిగించండి. దొంగలకలలో చిక్కుకండి. ఇవిగో వాండ్రు జయించే పద్ధతులు. చదివి నేర్చుకొనండి, ఒక్కొక్కటి వెల రు. 0-4-0. తయారైనపుడెల్ల పి. సి. గా ఒక్కొక్కటి పంపుచుండెదము. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపండి. భారతీ వేప్ హావుస్, ఏలూరు. (678)

మదన కామేశ్వర లేహ్యము:- యిది మేహము, నిక్కాక, శుక్ల నవ్వు, అతి మూత్రమును హరించి మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును యవ్వనమును, సంతాన ప్రాప్తిని కలిగించు వర్ణప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తు|| డబ్బీ రు. 1-0-0.
ఆయుర్వేదసమాజ్, పొందూరు, గుంటూరుజిల్లా. (674)

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యగు నాటకము. సంఘమురాచారి సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును. వెల 0-4-0 మాత్రమే పోస్టేజీ ప్రశ్నేకము. ఆంధ్రపత్రిక ప్రెస్, రి, తంబు శెట్టిచిప్పి, మద్రాసు.
సీ. గోపాలనాయకర్, బేసిక్ ఫౌండరీ మద్రాసు లో 40 సంవత్సరములకు వైగా స్థాపించబడినది. వీరలు ఇంజనీయర్లు యంత్రములను తగూగుచేయువారు ఆయిరక్ ఫౌండర్లు గాన మీకేమి కావలయునని యిది వీరికి తప్పక వ్రామును. 557

అమృతాంజనం ధీపోవారి దివ్యామృతములు

ఆదిపచ్చికొన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0	
కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 3-0-0
రసభస్మము	తులం 1 కి 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-కి ... 2-0-0
గోరోజనము, మంచిది	" ... 7-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
బాలాబృతిము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
చుండుకు నూనె	సీసా 1-కి ... 0-6-0
అమృతాంజనం ధీపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్	

THE GREAT WAR.

[REUTER'S AGENCY.]

SUBMARINISM.

White Star Liner Torpedoed.

LONDON, February 13. The White Star Liner "Africa" 12,000 tons has been torpedoed. Seventeen of the crew are missing and 5 were killed.

Some of the survivors of the "Mantola" were six hours in the boat.

Cold-Blooded Hun Savagery. Terrible Tales.

LONDON, February 12. The narratives of survivors of vessels sunk by submarines agree regarding the cold blooded savagery of the pirates. One of the most terrible tales of suffering is that of a member of the crew of "Vedamore," a native of the Philippines. He was picked up seventy miles west of the Irish coast, alone, naked and frozen stiff, at the bottom of a boat. He says that after the "Vedamore" had been sunk, he swam for five hours in an icy sea and reached a water-logged life-boat. He drifted in a bitter gale, baling till he lost consciousness. He was awakened by the attacks of flocks of seabirds, and found himself frozen. He spent nineteen hours praying for death to end his sufferings.

The Belfast steamer "Sallach" was shelled without warning, and the Engineer was killed while coming up on deck. The crew spent nine hours in a boat after the vessel was sunk, before they were rescued.

A telegram from Stockholm says that the Swedish steamer "Elda" was shelled without warning, the firing continuing, though the Captain hove to, the pirates systematically pilaged the ship, preventing the crew from taking their belongings and threatening them with a revolver. The "Elda" was sunk with bombs. The crew was turned adrift in boats, the pirates shouting "Go to hell".

Tragic Story of the "Larskurse."

Engineer Goes Mad Through Sufferings.

PARIS, February 12. The Chief Engineer, the sole survivor of the torpedoed Danish-Belgian relief steamer "Larskurse", has arrived here. He says that he was sleeping at the time of the explosion. The ship sank in three minutes, and there was no time for the boats to get clear of the ship. "My boat overturned, and the men were clinging to it in bitter cold and a heavy swell. They dropped off one by one. The Third Engineer was the last to go. He had held out for six hours and then went mad. It was then 6 o'clock in the morning. I held on till 2 o'clock in the afternoon, when a German submarine came up and rescued me. I was two hours in the submarine and was then placed in a life boat containing the crew of another torpedoed steamer. The submarine promised to tow the life-boat ashore, but left it adrift, and it was eventually rescued by a French torpedo boat.

AMERICA.

Germany and U. S. A.

Mystery Regarding Negotiations Cleared Up.

LONDON, February 12. The mystery regarding Germany's offer to negotiate with the United States to prevent war was heightened by a German semi-official telegram which characterises the report as a "complete invention", but it has been cleared up by a message from Reuter's Washington correspondent in which he gives the announcement made by the State Department, which shows that Berlin has again been lying. The announcement says:—The Swiss Minister on Saturday afternoon orally suggested that Germany was willing to negotiate, provided that the commercial blockade of England was not interfered with. Mr. Lansing requested that the suggestion should be made in writing and the Swiss Minister, on Saturday night, accordingly presented the following communication:—"The Swiss Government is requested by the German Government to say that the latter, now as before, is willing to negotiate formally or informally with the United States, provided that the commercial blockade of England is not broken thereby." Mr. Lansing replied on Monday:—"I am requested by the President to say that the Government of the United States will gladly discuss with the German Government any question it might propose for discussion, if it withdraws the proclamation of January 31st, in which it suddenly, without previous intimation of any kind, cancelled the assurances of May 4th last, but it does not feel it can enter into any discussion with the German Government concerning its policy of submarine warfare against neutrals, which it is now pursuing, unless and until the German Government renounces its assurance of May 4th and acts upon its assurance."

Kaiser Careless of U. S. Rights.

LONDON, February 13. The Berlin correspondent of the Associated Press of America has reached Copenhagen. He believes war between America and Germany to be unavoidable and says that Germany has instructed commanders of submarines not to sink neutral vessels, especially American, without a warning wherever possible, but adds that cases must arise where an American is sunk with or Americans on board neutral vessels are involved in a catastrophe. But Germany does not intend to part from her submarine policy lately proclaimed.

American Ambassador's Return.

LONDON, February 12th.—A telegram from Madrid says that accommodation is being prepared for Mr. Gerard at Barcelona, where he will embark for New York.

The Pacifist Movement.

Mr. Bryan's Activities.

WASHINGTON, February 12. Mr. Bryan is credited with the authorship of a despatch to the "Koelnische Zeitung," professing to explain America's attitude with regard to submarinism, after having conferred with Count Bernstorff.

Germany's reported suggestion of discussions to prevent the war is regarded as an attempt to mobilize American pacifists and gain time.

GREAT BRITAIN.

Captain Pretymann's Prophecy.

LONDON, February 10. Captain Pretymann, Under Secretary for the Admiralty speaking at Chelmsford, said there was not the slightest doubt in the mind of the Admiralty that the present submarine onslaught would be defeated like the previous one.

Turkey and British Prisoners.

LONDON, February 12. In the House of Commons Mr. Hope stated that the Government had made the strongest possible representations to Turkey with a view to obtaining permission for representatives of the United States to visit British prisoners of war. Its efforts hitherto had been unsuccessful but they would be continued.

British Prisoners in Germany.

U. S. Thanked for her Solicitude.

LONDON, February 13. Mr. Balfour has sent a letter to Mr. Page, the American Ambassador in London, warmly thanking America for her solicitude for British subjects in Germany especially prisoners of war.

Airman Wins the V. C.

Wonderful Endurance and Fortitude.

LONDON, February 12. The Press Bureau says:—The Victoria Cross has been awarded to Sergeant Thomas Mottershead, Royal Flying Corps. He was attacked at an altitude of nine thousand feet, and his tank was pierced and the aeroplane became enveloped in flames. Though suffering extreme torture from burns he showed conspicuous bravery, presence of mind, and skill in selecting a landing place, and brought back his machine into our lines, his wonderful endurance and fortitude saving his observer's life. Sergeant Mottershead subsequently succumbed to his injuries.

Explosion in a Munitions Factory.

LONDON, February 13. The Press Bureau says:—Explosion preceded by a fire occurred in a munitions factory in Yorkshire this morning. It is believed that all employees escaped.

Some damage was done in the neighbourhood and possibly there were some casualties but this is not yet known.

GERMANY.

The Position in Germany.

Determination to Fight to a Finish.

LONDON, February 13. BERNE.—Mr. Gerard's party state that conditions in Germany are bad, but the people are not starving and are buoyed up by their hopes as to the results of submarine. They are resolved to fight to the bitter end.

Allied Subjects in Germany.

Holland to Watch Interests.

LONDON, February 12. The Dutch Minister from Bukharest is taking up the interests of interned allied subjects and prisoners. Seven-hundred Americans are remaining in Berlin.

BELGIUM.

Belgian Relief.

Americans Withdrawing.

LONDON, February 13. NEW YORK.—It is officially announced that Americans are withdrawing from Relief Works in Belgium and north of France as German conditions for continuance of work are impossible. The President of the Relief Commission states that six weeks food supplies are stored in Belgium which Belgian officials will be authorised to distribute pending the re-organisation of relief work.

RUSSIA.

Self-Government for Poland.

LONDON, February 13. A Government Commission has appointed to consider the new organisation of Poland. It will assemble within a fortnight and its recommendations will be submitted to the Polish leaders.

BRITISH FRONT.

German Admission of Defeat.

LONDON, February 12. A wireless German official communique says:—We evacuated a trench southeast of Serre before an English attack.

TELEGRAMS.

Effect of British Bombardment.

German Commander's Tribute to its Accuracy.

LONDON, February 13. Reuter's correspondent at Headquarters writes:—The effects of the incessant British bombardment are indicated in a captured report of a Company Commander in the 31st German Infantry to the battalion headquarters, dated February 4th. He says:—Our trenches are blotted out and dugouts cannot be used. Shell after shell bursts right on the top of them and the British airmen flying very low direct the fire. Our artillery fired very little and the German airmen only appeared in the evening and failed to disturb the British. The latter appear to be using a new type of gun, the shell from which bursts like a mine and the area of destruction is large.

British Advance on Somme.

Meaning of German Retirement.

LONDON, February 13. PARIS.—The newspapers pay great attention to the British advance, characterising it as of real importance. They suggest that the British should definitely ascertain whether the German retirement is wholly forced or represents some new tactical device.

German Silence Regarding Grandcourt.

Kaiser's Latest Order.

LONDON, February 13. AMSTERDAM.—The British capture of Grandcourt has still not been mentioned in German communiques, but the papers are beginning to break the news. The "Lokalanzeiger" describes the evacuation of Grandcourt as a masterly retirement. It is reported that the Kaiser has issued the following order:—"My armies have crossed every river they have met. I now ask them to cross the Yser."

Recapture of Grandcourt Important.

ALLAHABAD, February 13. LONDON, February 11th.—Berlin has not yet announced the abandonment of Grandcourt. One British correspondent expresses surprise that the enemy should have so long clung to exposed trenches, bombarded on three sides knowing that there was nothing to be gained by the sacrifice. On the other hand, the military critic of the "Journal des Debates" regards the recapture as important both in itself and in its inevitable consequences to the north of Amiens. He says that the Germans at the outset held two positions of the French in the west. The first was the line Gommecourt-Serre-Baumont-Hamel and the second was Bocoquet-Poziex-Grandcourt. The capture of Beaumont-Hamel brought the Allies into the southern portion of the first position. The capture of Grandcourt similarly affects the second line. Although the northern positions have hitherto resisted they are very seriously outflanked. Serre must now be a particularly unpleasant spot. ("Pioneer")

Capture of Baillecourt Farm.

Five Minutes' Well-Aimed Bomb Work.

ALLAHABAD, February 13. LONDON, February 12th.—A correspondent on the British front states that the capture of Baillecourt farm by the British at dawn on Thursday required only five minutes' well aimed bomb work. For two years this formidable group of stones with barricaded cellars, machine-guns and loopholed galleries had been a formidable obstacle lying in the narrow valley between Grandcourt and Miraumont. But it was yielded up almost as readily as Grandcourt. The time was when the enemy would not have given up such ground as that recently lost near Amiens without fighting wickedly every step of the way.

Enemy Troops Refuse to Attack.

Another correspondent mentions that a British battalion commander in this region was recently asked why he had not reported that he had been counter-attacked on certain lines and he replied that he had seen no counter-attack. A really formidable body of hostile infantry had been seen from an observation post to go over the top but they manifestly declined to advance. ("Pioneer")

FRENCH FRONT.

Minor French Successes.

LONDON, February 13. This afternoon's French communique records minor successes, including two "coups-de-main" in Argonne and a sector of Hill 304, respectively, in which prisoners were taken. An enemy aeroplane was brought down. French air squadrons bombed railway stations at Stenay, Dun-sur-Meuse and Athies.

LONDON, February 12. This afternoon's French communique says: We penetrated enemy lines in the Forest of Aprimont and took prisoners. German attempted "Coups-de-main" in Argonne and Lorraine failed.

RUSSIAN FRONT.

LONDON, February 13. The Wireless Russian official communique says:—English armoured cars twice advanced in the region of the mouth of S. and bombarded the enemy positions.

A public meeting will be held in Masonic Hall, Simla, on Tuesday the 20th instant to consider the question of recruiting for the proposed Punjab University Double Company, Lt. Col. P. S. M. Burlton, I. A. Deputy Commissioner of Simla, will preside.

TELEGRAMS.

AFRICAN FRONT.

Indian Troops in E. Africa.
A Tribute to Their Excellence.

ALLAHABAD, February 13.
LONDON, February 12th.—A despatch from General Smuts speaks in high terms of the conduct of Indian troops and testimony to the fine work done by them is also borne by General Vanderventer, in temporary command; and General Hoskins now in charge, states that in particular the work of the Indian mountain batteries has been beyond praise. Their fulfilment of the role of field artillery for various mobile columns has filled the staff with high admiration. Major L. M. Davies, Captain D. D. Hasker and Subadar Major Nur Alam are specially mentioned. The Kashmir Rifles did well and also the Faridkot and Jhind Imperial Service units. Colonel Driscoll, formerly of the Indian Volunteers, who led the Frontiersmen brilliantly has been again brought to notice. Indian communication units performed a great work and the railway and water-supply work of the Indian troops and above all the hard fighting of the infantry is specially mentioned. Lieutenant Pretorius of the Intelligence Branch, a relative of the late President Pretorius of the Transvaal, is brought to notice, as well as several Boer leaders of infantry, which forms a straight answer to the German attempts to instruct neutrals on the supposed dragooning of the Boers to subjection. The German East African Boers have played a leading part. Except for the invested force the German opposition is over and the territory is being staffed by the Colonial Office.—("Pioneer.")

CAPE TOWN.—It is officially announced that a small Union expedition found the followers of the turbulent native Chief Mandume at Ovamboland in German South-West Africa, on February 6th, and killed forty including Mandume. Nine members of the Union Force were killed and eleven wounded. No further trouble is anticipated.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI

Indentured Labour.

Local Government's Replies Sent in.

ALLAHABAD, February 13.
The Government of India have now received nearly all the replies from the local Governments to their letter of the 1st July in which they invited opinions as to the future system of emigration to Fiji and the West Indies Islands. The report of the mission which was despatched to Ceylon and the Federated Malay States is expected before the end of the present month.

CALCUTTA.

Loyalty of the Bengali Press.

References in Administration Report.

CALCUTTA, February 13.
The following appears in the Bengal Administration report just issued:—The General tone of the press was loyal except for an occasional tendency to belittle the successes of the Allies and to question the completeness of the information given in Reuters telegrams. References in the press to the war were on the whole unexceptionable. Generally speaking the war dwarfed all other subjects discussed in the press and evoked in nearly all papers repeated expressions of loyalty to the British Empire and a desire to assist and to refrain from embarrassing the Government. Other subjects in which considerable interest was evinced were the formation of a Bengali Volunteer Corps, recrudescence of revolutionary crime and working of the Defence of India Act. As a result of the operation of the Indian Press Act 12 leaflets and 3 books the majority in Urdu, were forfeited and security was demanded from 2 papers and 3 printing presses. In no case was it necessary to exercise the powers under Indian Naval and Military (emergency) Ordinance of 1914.

BOMBAY.

India's Representatives Sail for England.

BOMBAY, February 13.
The three representatives of India for the War Conference viz. the Maharaja of Bikaner, Sir S. P. Sinha, and Sir James Meston left Bombay on Monday evening. The departure was of private character but several of their friends availed of the opportunity to wish them good speed. Among those were the Maharaja of Jodhpur, Datta, Dholpur, Sirchi, Jamsahab of Nawanagar, Thakore Sahab of Limbdi, Lady Meston and others. The representatives left the bunder amid cheers.

Second Anniversary of Gokhale's Death.

POONA, February 13.
The second anniversary of the death of Mr. Gokhale falls on Monday the 19th instant, and the Deccan Sabha Poona is arranging to hold a public meeting on that day in memory of the deceased patriot. Mr. Polak has consented to come down to Poona and deliver a lecture on the occasion. During his stay in Poona Mr. Polak will be the guest of the Servants of India Society.

TELEGRAMS.

CENTRAL PROVINCES.

INDENTURED LABOUR.

C. P. Protest.

Mr. Polak's Speech.

NAGPUR, February 13.
A crowded open air meeting of the citizens on Nagpur was held this evening in Town Hall compound under the presidency of Sir Gangadhar Chitnavis to protest against the continuance of the indenture system. Mr. Polak who specially came down from Bombay made a statement giving vivid description of the evils to which the labourers have to subject themselves in a foreign land. Then resolutions urging upon the Government the necessity of putting a stop to the system immediately and unconditionally and total prohibition and recruitment of indentured labour at least after the 31st May next, and appointing a sufficient number of Indian representatives for the ensuing London Conference were unanimously passed. It was further resolved that the Government of India should be requested not to take action on the scheme sanctioned by the said conference until the public bodies of India have had the opportunity of examining such scheme and expressing their opinion thereon and that during the intervening period recruitment should be confined to 'bona fide' families, that no single man or woman should be permitted to proceed under contract whilst special steps should be taken to familiarise the emigrants with the nature of the contract. It was also resolved that the president should be authorised to forward the resolutions to the Viceroy by wire.

UNITED PROVINCES.

Strict Travelling Regulations.

ALLAHABAD, February 13.
It is understood that passport arrangements relating to India are to be made more rigid and of universal application. The new regulations will provide that with certain exceptions no person will be allowed to land in India from abroad or to leave it by sea for any other country without passport, exceptions being pilgrims and labourers in batches who will be covered by a general certificate.

German Husband and English Wife.

Application for Judicial Separation.

ALLAHABAD, February 13.
At the Allahabad High Court Mr. Sandford Ochme of Lucknow Bar presented an application for judicial separation before Mr. Justice Walsh on behalf of a Lady resident of Lucknow against her husband, a German now in Germany Mr. Ochme explained that the husband was declared lunatic in 1907 and his business was sold up in 1910 by the German Consul. The husband had since been in Germany. His Lordship remarked that whatever her nationality was before marriage she was a German by marrying a German. Consequently she appeared to have no status in a British Court. Mr. Ochme said he was prepared to show that her original nationality revived by the desertion of her husband and quoted the case of Porter versus Frendenburg. His Lordship in accepting the application said she had "prima facie" right to be heard and directed that if still practically possible the petition be forwarded as prayed to the Probate, Divorce and Admiralty Division in London for transmission to the Foreign Office for such service as could be effected.

Restrictions on Sea Voyages.

Lady Meston Refused Passport.

BOMBAY, February 13.
The "Advocate of India" writes:—The new regulation restricting women and children from travelling in danger zones or to the United Kingdom unless for very urgent reasons are, it seems, being very vigorously enforced. We believe we are right in saying that, yesterday, Lady Meston was firmly declined a passage although her husband is proceeding home to attend the Imperial War Conference.

BRIEF TELEGRAM.

The Government of India have replied to the proposal of the Government of Bombay regarding a scheme for the reclamation of land in Back Bay, Bombay.

Latest Telegrams.

Fear not Submarinism.

LONDON, February 13.
In the House of Lords Lord Lytton speaking for the Admiralty said that although the new phase in submarinism was not a fortnight old the counter measures provided had already achieved very considerable success. Every device of human ingenuity was being employed most energetically against submarines and the Admiralty was confident that we could continue not merely to furnish our armies with munitions and supplies and carry out our obligations to the Allies but also keep free certain routes for neutral commerce and obtain the necessary supplies for our own people.

Lord Curzon said that Admiral Jellicoe was not dissatisfied with the past fortnight's operations against submarines. Our gross tonnage before the war in vessels exceeding 1600 tons was 168150000 and on January 31st the reduction was between 5 and 6 percent of that figure. Lord Curzon, reiterated that Admiral Jellicoe was not dissatisfied with the number of German submarines operating in the past fortnight which would never return to their own shores. New devices were being invented and applied.

Lord Charles Beresford stated that we had lost over 4 million tons of shipping in war but 3 million tons had been more or less adequately replaced. There was not the slightest cause for panic. We had done remarkably well and would do much better though we had bad times to face. Submarinism was nearer to being well in hand than it had ever been owing to the fact that men fresh from sea experience of submarinism were bringing new ideas to the Admiralty. Lord Charles Beresford declared he was confident that we should have submarinism really in hand in six weeks or so.

In the Commons Mr. Hope intimated that interned enemy subjects would be employed on agriculture and other work of national importance. (Cheers). Compulsion would not be applied to civilian prisoners.

German Trickery.

Dread of American Intervention.

LONDON, February 14.
A combination of trickery, arrogance and panic characterises Germany's attitude to the United States as revealed in the despatches of the American correspondents freed from the trammels of the German censorship on their arrival in Denmark and Switzerland from Berlin. It appears that extraordinary precautions were taken to conceal the decision to adopt unrestricted submarining which was taken at grand Austro-German Conference at German headquarters on the Kaiser's birthday. Even Zimmerman did not give a hint when he saw Mr. Gerard on the eve of Bethmann-Hollweg's announcement on the 31st January. The surprise was effectual, but to none more than to Germans, who were absolutely dismayed at the promptness of President's Wilson's rupture of relations. Then followed an amazing attempt to browbeat Mr. Gerard into signing a revised version of the Prusso-American Treaty of 1799, with a view to securing the inviolability of German property in the United States in the event of war. When Mr. Gerard refused, Count Montgelas, on behalf of the Foreign Office, threatened to detain Americans in Germany. Mr. Gerard's reply that he would not be sand-bagged led to the abandonment of the attempt to hold him and other Americans as hostages. The next move was an offer to negotiate through the Swiss Minister, with the result already cabled, which was bound to precipitate the climbdown of Germany or war. How much Germany dreads American intervention in spite of her bluster appears from a statement attributed to the Foreign Minister, Zimmermann, on the 30th January, that, if the United States would give Germany a free hand, the war would end in a few months.

Explosion in Germany.
Ammunition Factories Destroyed.

COPENHAGEN, February 13.
The 'Hamburger Nachrichten' announces that a terrible explosion occurred near Hamburg. Two ammunition factories were destroyed, 63 persons being killed and 63 injured.

కండ్లను రక్షించుకొనుట:—ప్రస్తుతము బండ్లమీద తిరుగు వా రందరికిని చలిగాలి వలనను దుమ్మువలనను కండ్లకు జబ్బు గలుగుచున్నది. కనురెప్పలనున్న వెండ్రుకల కాముదము రాచుకొనుటవలన నీ కష్టము చాలవరకు తొలగును. ఆము దము దుమ్మును కండ్లలో చేరనియుదు. చలిగాలిని గడకండ్లకు సోకనియుదు.

సర్ జేమ్స్ మెస్టన్ గారు సామ్రాజ్య యుద్ధసభకు వెళ్లు చుండుటచే మెస్టన్ ప్రభిష్టుడైన భర్తతో నాంగ్ల జేమునుకు వెళ్లగోరెనుగాని యుద్ధరంగమునందలి సముద్రభాగముమీదబల వత్తను కారణములేకుండ స్త్రీలు ప్రయాణము చేయగూడ దను శ్రీ శ్రీ కాసనమును కఠినముగ నమలు జరుపుచుండుటచే అధికారాలు ఆమెకు పాసుపోర్టు నియ్యమని రని ఇండియా అడ్వర్ టీలు ప్రతిక ప్రాసినది.

ఒక విలేఖరు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—విజయనగ రము సంస్థానపు ఇంజనీరు గంటి లక్ష్మీనరసింహం బి. ఏ. బి.సి. ఇ. గారు సింహాచలమునందు యాత్రికుల కుపయోగ కరముగ నుండునట్లు విద్యుచ్ఛక్తిపనులను, విసకర్రలను దేవాలయమునందు ఏర్పాటు చేయించుచున్నారు. దేవునిసన్ని ధియుండు విసకర్రల నుంచుట కభ్యాసపు రోజులందు జన సమూహమునకు మిక్కిలి సౌఖ్యమును కలుగజేయును, విద్యు డ్రిఫముల కాంతిచే దూరదూరములనుండి వచ్చునట్టి తీర్థవాసు లకు దేవతాదర్శనము స్పష్టముగ నగుటయే గాక చాల మంది ముదుసలివారలకు ఆకస్మికమైన మరణములనుండి కాపాడుచుండును. విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల నుంచుటకు (Siemens Brothers) ఇంజనీరు పప్పు సుబ్బారావుగారు పని చేయుచున్నారు.

తీర్థవాసుల యుపయోగముకొరకు ఒక రిజర్వాయరు కట్టించి యున్నారు. కానిటెరీవారు దీనిని గురించి తగిన శ్రద్ధ వహించి రిజర్వాయరు (జలద్రోణి) ప్రస్తుతపు గొట్టములను పరిశుభ్రముగనుంచి మరి రెండుగొట్టముల నుంచవలసియుండును. కొండ్రోకింద నుండు ఊరునకు సమపాయము చేయగోరెన మెడల రెండు నూతులను కట్టవలెను. వేసవికాలమందు మధ్య కొండయందుండు రయితులు తమ తోటలకు నీరు పెట్టుకొనుట వలన క్రిందివాగ్గుకు నీరు లేమిచే పెక్కు చిక్కులను పడు చున్నారు. దేవస్థానమునకు మేనేజరు శ్రీరాముమూర్తిపంతులు గారు దీని విషయమై తగిన శ్రద్ధవహించుచు రని తెలపెదనను. సింహాచలపు కొండపై నొక్కసారి వెళ్లినవానికి నను మాను మంతుని దేవాలయమువద్ద నుండు సోపానములయొక్క నీటిని చూచి లబ్ధి ఇరుదదియైదువేల రూపాయలు రాబడియైన దేవ స్థానము ఇటులుండుటజూచి విచారింపనివారుండరు. అమీను నిట్లల వేంకట్రామయ్య గారిని రాబోవు కభ్యాసములోపుగా సోపానములను బాగుచేయించ గోరుచున్నాను.

భాషా సేవక సంఘము.

రు. 100. బహుమానములు రు. 100.

(ప్రతివారమును.) ప్రతివారమును.
మొదటితరగతి బహుమానము రు 20-0-0 నా 1కి రు 20-0-0
రెండవతరగతి బహుమానము రు 15-0-0 నా 1కి రు 15-0-0
మూడవతరగతి బహుమానము రు 10-0-0 నా 2కి రు 20-0-0
నాల్గవతరగతి బహుమానము రు 5-0-0 నా 5కి రు 25-0-0
అయిదవతరగతి బహుమానము రు 2-0-0 నా 10కి రు 20-0-0
మొత్తము 19కి రు 100-0-0

1917-వ సం॥ ఫిబ్రవరి 20వ తారీఖు (మంగళవారము)తో
అంతముగ వారమునకు నిర్ణయింపబడిన వ్యాసముల వివరము.

1. మొదటి తరగతి బహుమానము—జన్మతః పశుపా
యందగు మానవుడు, విద్యాపరిపూర్ణుడయి జ్ఞానచతువుల
నొందుటకు ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, కాలేజీ, అగ్రికల్చర
(అభ్యాస) తరగతులు ఎట్లు ఆసనరహిత అట్లే, అవివక్ష
స్థానమునకు దానుజే స్వయంకృతాపరాధమున తానెత్తిన
మానవజన్మముండి విముక్తియై, సాయుజ్య, సాయుజ్య
సిద్ధుండగుటకు, బ్రహ్మచర్య, గార్హస్థ్య, వాసప్రస్థ, సన్యాసి
సములను ఆశ్రమచతుష్టయము అవశ్యాచరణముయని సవర్ణిం
చుచు; 15 రకములపద్యములు వ్రాసి పంపించిన వారిలో
నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

2. “విద్య” యన, అక్షరజ్ఞానమును, భాషాపరిచితయే
కాదనియు, కృషివాణిజ్య పరిశ్రమలందు, అనుభవముకూడ,
“విద్య” యని నూచించుచు హూణభాషలో మంచికైలిని
ఒక వ్యాసమును 80 పంక్తులకు తక్కువగాకుండ వ్రాసి
పంపించిన వారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

3. దేశకాలపాత్రములబట్టి ఆహారవిధానము 40 పంక్తు
లకు తక్కువగాకుండ ఆంధ్రగ్రాంథికభాషలో యొకవ్యాస
మునువ్రాసి, ఆయంశములనె, ఆంధ్రగ్రామ్య (Slang) భాష
లో 40 పంక్తు కు తక్కువగాకుండ యొకవ్యాసమును వ్రాసి
పంపిన వారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

4. నాలుగవతరగతి బహుమానము—బుధవారమునాటి
ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యెడిటోరియల్ లోను ప్రతిపంక్తిలో
నూడు అక్షరములకు తక్కువ గారయించు పూర్ణభావము
గల పదములను తొమ్మిదింటిని తీసికొని ఒక్కొక్కచేదము
ఒక్కొక్క వాక్యానిని వచ్చునట్లు చేర్చి తొమ్మిది సంపూర్ణ
వాక్యములను వ్రాసి పంపినవారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్య
బడును.

5. అయిదవ తరగతి బహుమానము—బుధవారము
నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యెడిటోరియల్ లోని చేసిన పంక్తులలో
ని మొదటి అక్షరములలో ఒక్కొక్క అక్షరము ఒక్కొక్క
పదమునకు మొదట వచ్చునట్లు 20 పదములను వ్రాసిపంపిన
వారిలో నుత్తీర్ణులగువారి కియ్యబడును.

6 ఇందు 1,2,3, తరగతులకు దరఖాస్తు రుసుము
4 అణాలు. 4,5, తరగతులకు దరఖాస్తురుసుము 6 మైనలు
మాత్రమే నిర్ణయింపబడినది.

7. వ్యాసములు ప్రతి మంగళవారమునాటికి కార్య
లయమునకు చేరునట్లు పంపవలయును.

8. ఈ పరీక్ష యం దుత్తీర్ణులగువారి వ్యాసములును
పద్యములును ఈ సంఘమువారి యిష్టానుసారముగ ఉపయో
గించుకొనుటకు హక్కు గలిగియుండును.

9. బహుమానములు ప్రతి నెల తే 15 దిన పంపబడును.

10. బహుమానముల మొత్తమునకు సరియైన విలువగల
గ్రంథములు పంపబడును గాన, ఉత్తీర్ణులయినవారు, వారివారి
యొద్ద నింతవఱకు నున్న గ్రంథముల యొక్కయు, వారికి
నలయు గ్రంథములయొక్కయు జాబితా పంపవలయును.

11. ఈ బహుమానములను గోరువారు వారివారిపేర్లు
చిరునామాలను వివరముగా వ్రాసి ఈ క్రింది గడిపత్రమును
(కూడను) కత్తిరించి పంపవలయును.

TO THE MANAGER,
Bhasha Sevaka Sangham.
202, MINT STREET, MADRAS.

అయ్య!

.....తరగతి బహుమానములకు నిర్ణీతమయిన
తరగతుల.

పరీక్షలకు నిలువగోరి దరఖాస్తు రుసుమును నాలుగు అణాలు
అను సైనులు

మాత్రము ఈ కోజున పంపినాను.

నేను

చిరునామా

ఉత్తీర్ణులయినవారి వివరములు కనివారమునాటి
పత్రికయందు ప్రచురింపబడును.

ఈసంఘమువారు ప్రచురించుచున్న గ్రంథములు.

1. వేదవనిదలేమట వెల ప్రతి 1-కి రు 0.4-0
2. దంతభావనము " 0.4-0
3. స్నానము " 0.4-0
4. విభూతి, తిలకము, పసుపు " 0.4-0
5. వస్త్రధారణము " 0.4-0
6. ధ్యానము " 0.4-0

జాబులు.

విశేషకులకు సూచన.

గుడివాడ పురపాలకసంఘము పురవాసి; బెల్లంపూడి
పురవాసి; సంతకములేని పాటులకు ప్రకటింప జాలము.

మీరూ భాషాభిమాని—మీరు వ్రాసిన విషయపు చర్య
నివారకే మేము కట్టిపెట్టి ఇంతవరకును, కార్యాలయమునకు
వచ్చినవ్యాసములను తిరిగిపంపించివేసితిమి. కావున తమ వ్యాస
మును ప్రకటింపజాలనందునకు చింతించుచున్నాము.

సంపాదకుడు.

చాముండికో పురాణము.

అయ్య! నా కి నడుమునున్న యభిప్రాయము “చాముండికో పు
రాణ”మున 3 ఆశ్వాసముల చిన్న గ్రంథము లభించినది.
అది బల్లారి ప్రాంతమునండి తీసికొని రాబడెను. అందు
క్షుణ్ణతములు కలవు. తెనుగు భారతమునకు మొదటనుండిన
శ్లోకమునకు సరియగు నాంధ్రీకరణ పద్య ముండెను. దాని
యందు నన్నయ తాను రాజనరేంద్రునిచే గౌరవంపబడు
చుంటి ననియు వాగనుకాననుడ ననియు వ్రాసికొనెను. ఈ
గ్రంథమును శోధించికయెడల శేషమున భాషావిషయ కాం
క్షానము కొంత కలుగును. తక్కిన సంగతులను విమర్శింప
వ్రాసెదను.

మెద్యాల పేకటసుబ్బాస్వామిశాస్త్రి.

II ఆంధ్ర మండలములు

శేష మహాభాష సంఘము

అయ్య! ఆంధ్ర మండలములకు ప్రత్యేక శేష మహా సభాప
సంఘ మవసరము లేదని తీర్మానించిన బల్లారి నూండలేరులు
నీరాలాచనముగ వ్యవహరించిరి చెప్పక తీరదు. మద్రాసు
పరగణా యందలి—విశేషించి యాంధ్రదేశమునందలి మండల
ములలో తమ మండలమునకుగల హిందస్థిని గుర్తించికొని
యుండినవో వా రిట్టి యనాలలో విత కృత్యమును జేసియుండరు.

ఇది నిరసా మోకాల్ గట్ట వంటిదని విజ్ఞాన వత్సయ న్నారు.
తెన్ను మేడమొడికి రమ్మనుచుండగా ముసుగు చేసికొని
నేల మార్చిలోనికి వోవుట యేమి విచేకము? బల్లారిలో
నాంధ్రుడై నందులకు గర్వపడు నభిమాన భూషితుఁ డొ
క్కనుచు—లేదా? వ్రావిడులతోడి సంపర్కమువలనన త్తర
సర్కారుల యందలి యాంధ్రు లేయున్నతికి రాజులకున్నార
నిన యతిశయోక్తి కాజాలదు. అజలవలను, ఆంధ్రులకును స
కల విషయములయందును విశేష వ్యత్యయము గలదు.
ఆ ధి క వి చే క ము గ ల వా ఁ డె వ్వ ఁ డు ను
ఆంధ్ర మండలము లన్ని విషయముల యందును ప్రత్యేకపరి
పాలనము నందవలయునను నిశ్చయమునకు తప్పిపోజాలఁడు.
హిందూ ప్రతికూలఁ బ్రకటింపబడిన యాలిర్యోనము బల్లారి
మాండలి కాంధ్రుల అభావకరకంపములతో నంగీకరముయి
నదని నిశ్చయముగఁ జెప్పవచ్చును. ఇప్పుడు అయినను బల్లారి
మాండలి కాంధ్రులు తమకు సంధించిన అపకీర్తిని, తాము
చేసిన అనాలోచిత కృత్యమును గ్రహించి మఱలనుంచుమాగ్గ
మునకు వచ్చెదరని నమ్ముచు న్నాను. అట్లుగానినాడు బల్లారి
మండలము ఇంకను శతసహస్ర సంవత్సరములకు గాని గాధా
జ్ఞానాధికార మామమునుండి యుద్ధరింపఁబడదని తెలిసికొన
గలవా డామండలమున లేరనియే చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రదేశ సేవకుడు.

గుంటూరు జిల్లా వెద్ద చెరుకూరులోని “చిదానంద సర
స్వతి గ్రంథనిలయము”నందు మాఖ కు గి సోమవారము మొ
దలు శివరాత్రినకు “సనాతనధర్మ”ములు బోధింపబడును.
తేపు ఆదివారమునుండి “ధర్మము తదావశ్యత” “శ్రీలువారి
ధర్మములు” “వ్యక్త్యవర్ణ” “శ్రుతిస్మృతివిహిత పురాణములు”
అను విషయములగుర్తి సమగ్రముగా బోధించెదరు. బాపట్ల
తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘ కార్యదర్శి చంద్రహారి చిదం
బరరావుగారు “గ్రంథాంతర్యామము”ను గుర్తి చెప్పెను.
నూర్జిమాషన్ వెద్ద చెరుకూరు చిట్టి నారాయణరావుగారు “శ్రీ
చిదానంద సరస్వతి” గ్రంథనిలయమునకు విచ్చేసి విశ్రీంచి
తమచే రచియింపబడి ప్రకటింపబడిన 14 గ్రంథములును, కొంత
ద్రవ్యమును ఒసంగెదనని తమ సహకారదార్యమును బ్రకటిం
చి; వారికి గ్రంథాలయసభ్యులై తంతయు కృతజ్ఞులు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని కాగుచేయి
గలుగుటకును తరిగేయదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు
నడుచునో ఏయే భాగములు ఏయేపనులచేయునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగానేయరి పేరులను యాయంతముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
దొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటు వారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును.
అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు మార్చి నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభ
మగును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 28 వ తేదీని
గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును.
పొరుగుారి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తావొసంగ
బడును. ఈక్రింద నుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Galley & Co., 149, Broadway Madras.
Telegraphic Address:—“GALY” Madras.

“ఆనంద” గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.
శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము
వ చ న ము (235)

పటములు చేర్చింపబడి యున్నవి.		
కాశ్యోతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల.		
1వ వాల్యం	ఆదిపర్వము	1-4-0
2వ వాల్యం	“	1-4-0
3వ వాల్యం	“ సంపూర్ణం	1-8-0
4వ వాల్యం	సభాపర్వము	1-8-0
21	“ శాంతిపర్వము ప్రథమ భా॥	1-4-0
22	“ ద్వితీయ భా॥	1-6-0
23	“ తృతీయ భా॥	1-4-0

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
ఆనందా ముద్రాలయము, లోకొస్క్వయర్, మద్రాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిరది? కులభేదము లేల
కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమాతె? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు సుప్రమముగ వివరింపబడియు
న్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమువై మంచినభిప్రాయము నిచ్చి
యున్నారు. తెలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0.
అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0 కర్చులు చేలు.

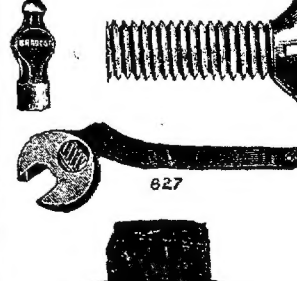
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము. 2000
పద్యములకలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు, కావితోలైండు
భర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగు పండితుడు.
మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

బయటటికి ఆర్ద్రులు సత్వరముగాను బాగ్రజ్జగాను
పంపబడును. ఒకమాత్ర మోస్త్రుమాచిన సంకలి తెలియగలదు.

ఇరుప సామానులు,
రంగులు, సీమెంటు,
గొట్టములు పంపులు,
ఫిట్టింగులు, ఫెన్సింగు
సా మా ను లు, మి
ల్లులు, మైనింగు,
జిన్నింగు, రైసుమిల్లు
మొదలగు వానిని
ఎకాయికి దిగుమతి
చేయువారు.

A. MOHAMED & CO.,
General Hardware & Machinery Mart.
No. 15 Armenian Street, Madras.

“గణపతి”

మార్కు

హిందూదేశీయ పోర్టులేండు సీమెంటు

బ్రిటిషు స్టాండర్డు వారిచే కొరబడిన అన్ని పరీక్షలకును నెగ్గినది.

పి. డబ్లియం. డిపార్టుమెంటు వారు కంట్రాక్టులు, గృహనిర్మాణములు అందరును ఉపయోగించు చున్నారు.

మదరాసులో ఈ క్రింది పేరుగలవారిచే నిలువ చేయబడియున్నది.

ది సౌత్ ఇండియన్ ఎకోస్పెర్టు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 37, మదరాసు.

ఎక్. హోషాంగు బ్రదర్స్, మిషన్ బిల్డింగ్స్,

విశాఖపట్టణము.

(661)

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం.

ఈ, పోస్టు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెజుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి పయ్యలను, దుంప, ఫలవృక్షములకున్న మొక్క తీగకడై రాలకున్న సంపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొరదలచిన వారి తాలూకు భూములమట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను ఆనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. ‘శాస్త్రోక్త ఎరువు’ అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి ఒక్కొక్కజిల్లాలోని జమీన్దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికకున్న ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింద మదహరించియుండు వైవిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

PARRY & Co, Post Box No 12, Madras.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెస్ డవ్ అండు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంతెనలకు కప్పులకును నుపయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సౌత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 కు,

389

మదరాసు

(ప్రతికూమోషన్ గోరువప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.)

కె.బి. జోషి అండు కో,

సెక్యూరిటీ బిల్డింగు

నెం. 321, హరన్బరీ రోడ్డు,

పోర్టు, బొంబాయి.

పూర్వముగా నవీన మయినది.

లోడవుకొ ఫోర్సు పంపు.

25 అడుగుల లాతునుండి నీర్లువోడి

అంత ఎత్తునకు వైకిలాగును. గంటకు 2000 గాలనులుతోడును. 2 అంగుళములు ను ఖము. నెప్పును చల్లార్చుటకును, నీటిని వైకి కొట్టుటకును జములు ఏర్పాట్లు చేయబడును. ఒకచోటనుండి మరియొకచోటికి ను లభముగా తీసికొని పోవడదగి యున్నది. బహు స్వల్పశక్తితో ఎడతెగని ధార ప్రవహింపజేయును. ఒక్క ను నిషి పని చాలును.

డీప్ వెల్ పంపు ఇతర పంపులు కావలయునని మాకు వ్రాయుడు.

వెల రూ. 55.

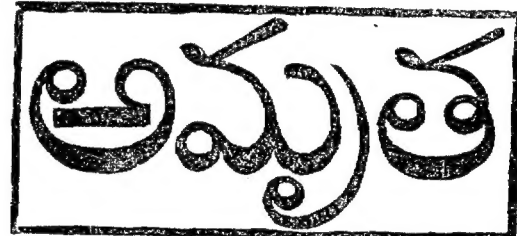
K. B. JOSHI & Co.,
No. 321 Haranby Road, Fort,
BOMBAY.

537

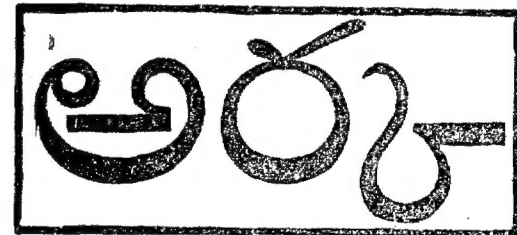
గర్భాశయ రోగనివారణి:— స్త్రీలకు గలుగు ఋతుకుల బహిష్టి కావండుట, ఆకాలబహిష్టి, మైల బాష్టి గాను, తక్కువగానుపోవుట, తమమరోగము, సంతాపీనత, రక్తహీనత, స్త్రీమలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, ఆరికాళ్లు, ఆరచేతులు మంట మొదలగు స్త్రీ మర్మ వ్యాధులను తుదర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తగుడ్డి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితము, మేవా వ్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సక్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖముకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

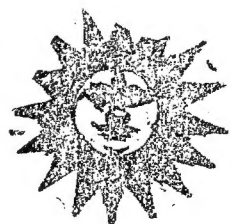
జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువిధి, మద్రాసు.

త్రాచి:—సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకా డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.

(58)

21. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.